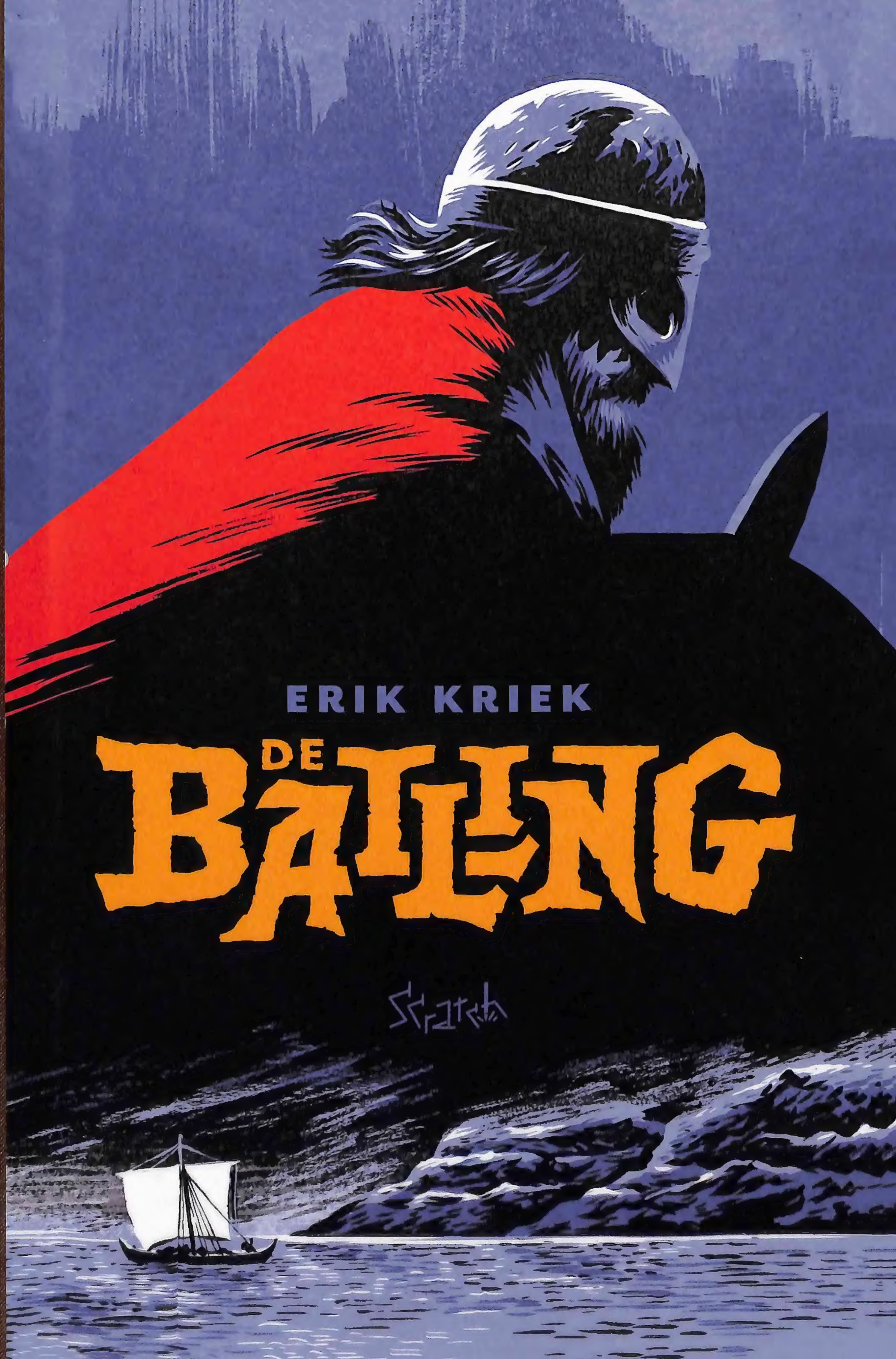
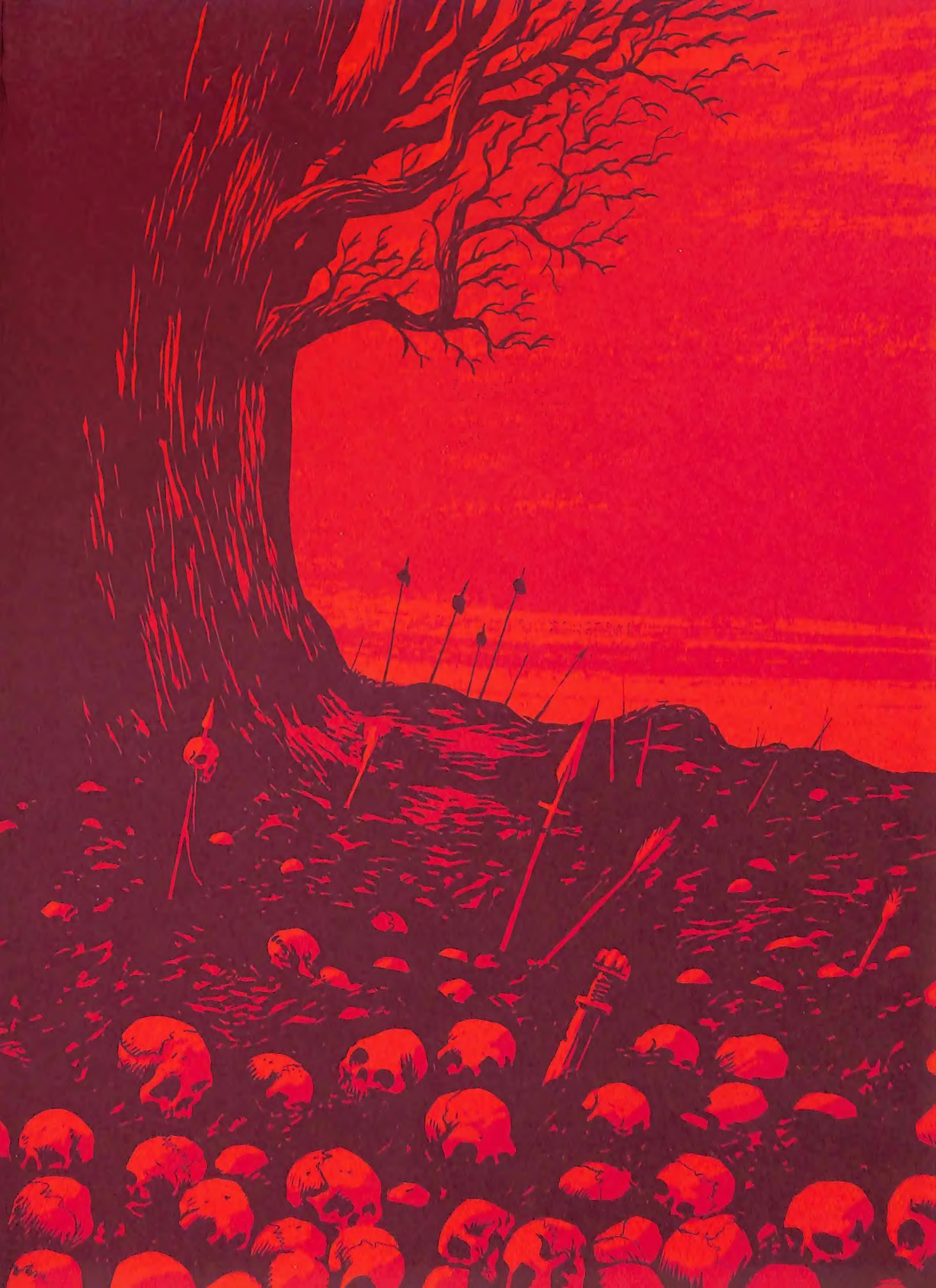

ERIK KRIEK
DE BALLING
Scratch

ERIK KRIEK

DE BALLING

Scratch

BJARKI LEIFSSON
REISGENOOT VAN HALLSTEIN
UKKO DE FIN
REISGENOOT VAN HALLSTEIN
SOLVEIG KJETILSDOTTIR
STIEFMOEDER VAN HALLSTEIN
WEDUWE VAN THORD
BIRGER DE EERLIJKE
KOOPMAN UIT BIRKA
CORMAC
THRALL IN DIENST
VAN SOLVEIG
SIGGI
DE HOND
OTTAR
THORDSSON
HALFBROER
VAN HALLSTEIN
HALLSTEIN THORDSSON
DE BALLING
HALFBROER VAN OTTAR
TOSTE KJETILSSON
BROER VAN SOLVEIG
RAGNHILDUR OLAFSDOTTIR
MOEDER VAN SOLVEIG

THANGBRAND
PRIESTER VAN
DE WITTE CHRISTUS
ASLAUG FINNBOGADOTTIR
MOEDER VAN VIGDIS EN EINAR
RAGNAR GUNNLAUGSSON
VADER VAN VIGDIS EN EINAR
EINAR RAGNARSSON
BROER VAN VIGDIS
VIGDIS RAGNARSDOTTIR
ZUS VAN EINAR
TOKE KJETILSSON
BROER VAN SOLVEIG
UNN DE DIEPZINNIGE
GROOTMOEDER VAN VIGDIS EN EINAR

Dit boek...

...dat je nu vasthoudt is fictie. Ik zeg dat met klem omdat veel van de oud-IJslandse literatuur is gebaseerd op echte gebeurtenissen. Veel IJslandse families kunnen hun genealogie terugvoeren tot de eerste bewoners die het afgelegen eiland in de negende eeuw koloniseerden. Van jongs af aan heb ik een fascinatie gekoesterd voor dit onherbergzame land en haar geschiedenis. Een land aan de uiterste noordwestrand van Europa, waarvan de bewoners, naast het overleven onder zeer erbarmelijke omstandigheden, toch nog de tijd vonden om een rijke literaire traditie aan de wereld na te laten. Of misschien was het zo dat de lange duistere winters ervoor zorgden dat er juist een rijke verhaalcultuur ontstond. Wie zal het zeggen? Alle families die in dit verhaal voorkomen zijn dus door mij verzonnen. Enkele personages zijn wel gebaseerd op bestaande historische figuren, zoals Unn de Diepzinnige en de priester Thangbrand. Verder neem ik het niet zo nauw met historische feiten, maar dat is ook het leuke aan fictie, nietwaar?

Over de Vikingtijd, de periode die historici laten beginnen bij de plundering van het klooster Lindisfarne in het huidige Noord-Engeland in 793 en laten eindigen bij de invasie van Saksisch Engeland in 1066, is heel veel bekend, maar het meeste is afkomstig uit geschriften van degenen die het slachtoffer werden van de vele plundertochten. Over het perspectief van de Vikingen zelf is vrij weinig bekend, ofschoon er veel is opgetekend in de IJslandse literatuur. De vroegst overgeleverde werken dateren overigens pas van de dertiende eeuw en zijn geschreven door christelijke auteurs, maar met veel respect voor de heidense geschiedenis van hun voorouders.

Achter in dit boek is een literatuurlijst opgenomen met boeken die ik heb gebruikt voor de totstandkoming van dit verhaal en wellicht interessant zijn om te lezen voor degenen die meer willen weten over dit machtige stuk Europese geschiedenis. Tevens bevindt zich achter in dit boek een verklarende woordenlijst voor alle Oud-Noorse en andere ongewone woorden en termen die ik in *De balling* heb gebruikt. Veel woorden zijn te begrijpen in de context van het verhaal, maar de woordenlijst geeft hier en daar ook wat meer ruimte voor uitleg en duiding.

Erik Kriek, Amsterdam, oktober 2018

VERVLOEKT ZIJN WIJ, BROER,
IK BEN JE MOORDENAAR GEWORDEN.
NOOIT ZAL MEN VERGETEN:
HARD IS HET VONNIS DER NORNEN.

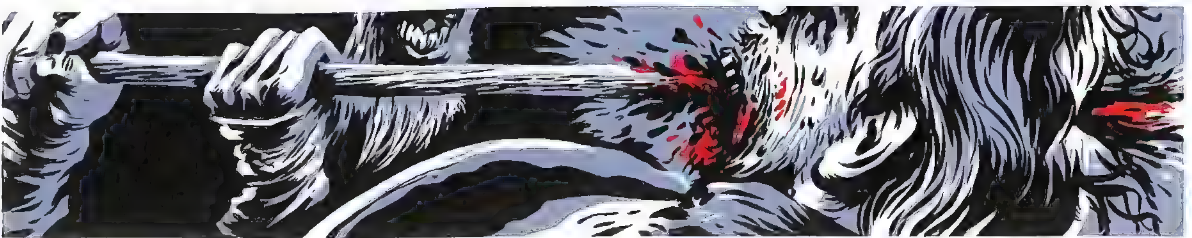
UIT: DE SAGA VAN HERVÖR EN HEIDREK
13e EEUW, AUTEUR ONBEKEND.

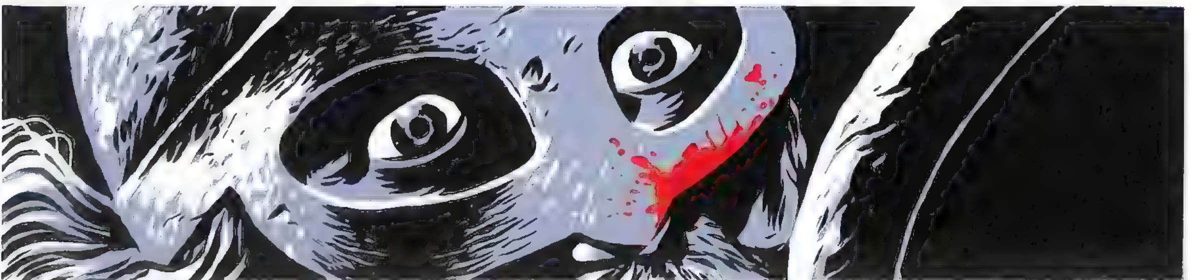

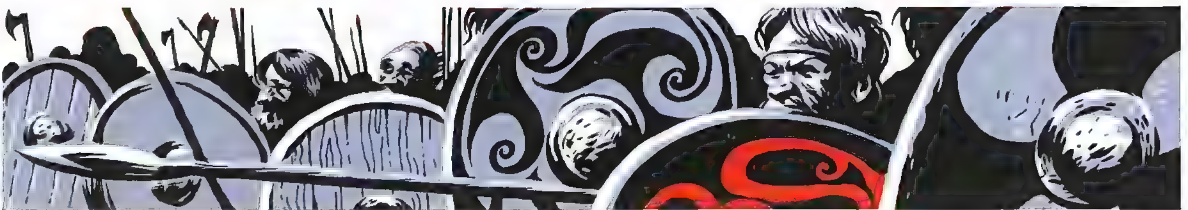

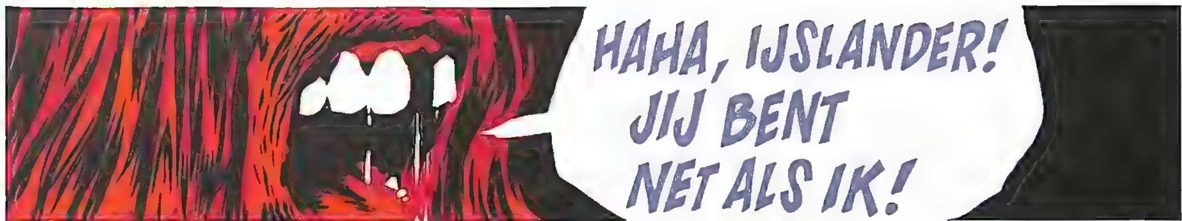

HAHAHA

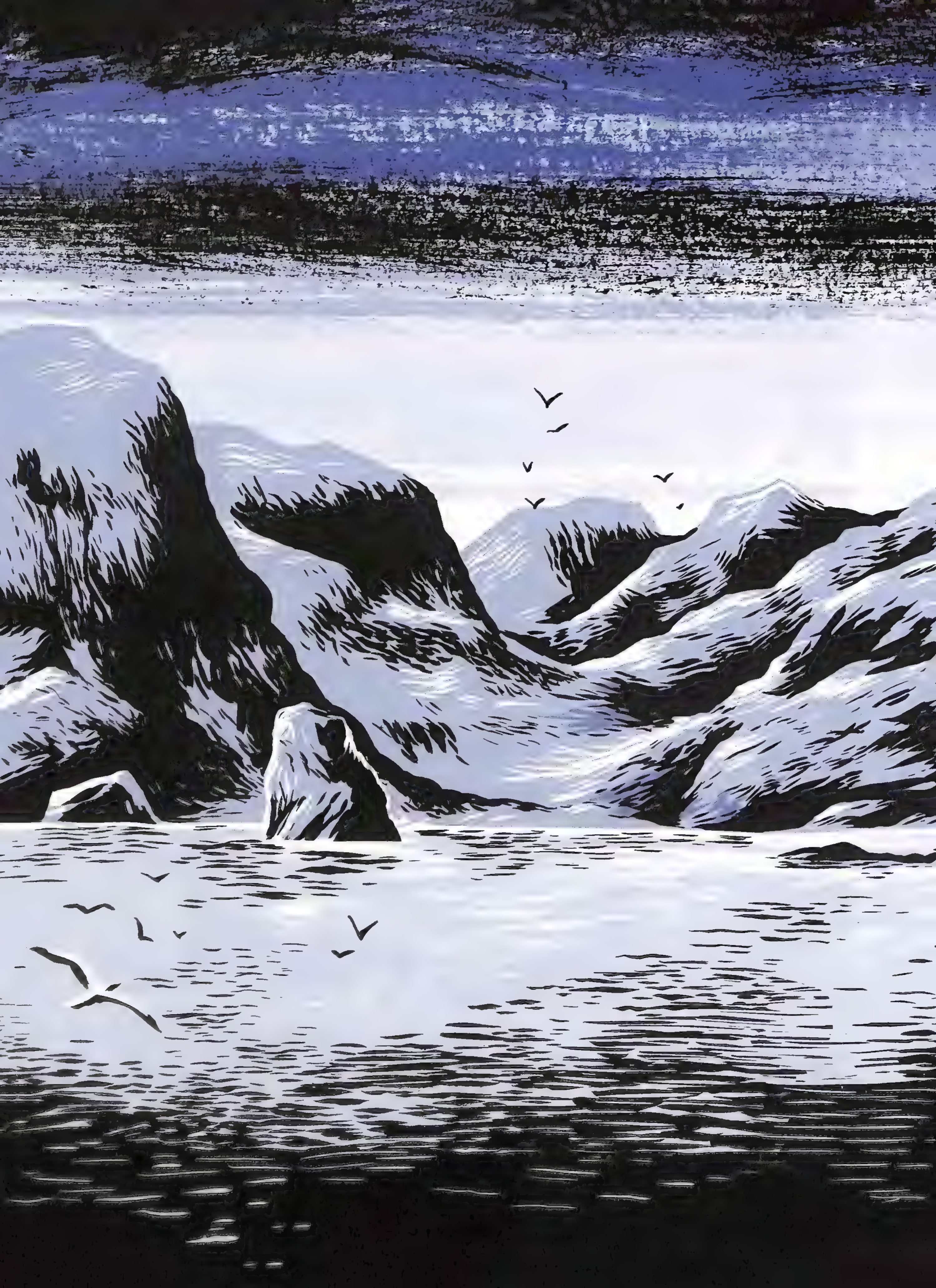

HAHA, IJSLANDER! JIJ BENT NET ALS IK!

IJSLANDER!
HÉÉ! IJSLANDER!

IJSLANDER! WORD EENS WAKKER MAN!
...KAALKOP! WAT... BIJ THOR...!

IK HEB GOED NIEUWS VOOR JE, IJSLANDER!

KIJK! DAAR!

JE BENT THUIS!

HUH?

ZE HEBBEN *WEER* HOUT GEKAPT OP ONS LAND EN NIET ZO'N BEETJE OOK...

DAT MOET IK ONMIDDELLIJK AAN MAMA VERTELLEN! KOM, SIGGI!

IK DANK JE VOOR DIT GESCHENK, *EINAR*.

WAT EEN PRACHTIG ZEEHONDENVEL! BEDANK JE VADER NAMENS MIJ, WIL JE?
ALVAST EEN VOORPROEFJE...

EN IK HOOP DAT JE HIERDOOR VAN GEDACHTEN ZULT VERANDEREN, *SOLVEIG KJETILSDOTTIR*.

DE BESLISSING OM WEER TE TROUWEN IS NIET EENVOUDIG VOOR EEN WEDUWE, *EINAR RAGNARSSON*!

MIJN VADER EN IK HADDEN EIGENLIJK GEHOOPT DAT WE TOT EEN AKKOORD ZOUDEN KUNNEN KOMEN VÓÓR HET *ALTHING*, DEZE ZOMER.

GEEF ME NOG WAT TIJD, EINAR! HET IS NOG TE KORT GELEDEN! IK BELOOF JE DAT IK JE SNEL EEN ANTWOORD ZAL GEVEN.

IK BEGRIJP HET, SOLVEIG.

MAAR IK HOOP WEL DAT JE BESEFT...

...DAT HET LEVEN BEST GEVAARLIJK KAN ZIJN VOOR EEN VROUW ALLEEN, ZONDER EEN MAN OM HAAR TE BESCHERMEN.

OH, MAAR IK *BEN* NIET ALLEEN!

NIET ALLEEN? JE HEBT HIER SLECHTS EEN KIND EN EEN THRALL! *HAHA!*

DENK GOED NA OVER MIJN AANZOEK, *SOLVEIG KJETILSDOTTIR!* MAAR NIET TE LANG. VÓÓR MIDZOMER KOM IK TERUG EN DAN VERWACHT IK EEN ANTWOORD.

KOM, LAAT EENS ZIEN WAT JE DAAR HEBT, SCHAT.

WAT EEN BOEL EIEREN, ZEG! EN DAT ZO VROEG IN HET SEIZOEN. ZO TE ZIEN IS *FREY* ONS GOEDGEZIND. WAAR HEB JE ZE GEVONDEN, OP DE KLIP?

JA.
MAAR... IK BEN DOOR HET *FÚGLSKOGUR* TERUGGELOPEN...

IK ZAG DAT ER *WEER* BOMEN WAREN GEKAPT. MINSTENS TWEE DOZIJN DIT KEER!

ACH NEE TOCH!

IK VERVLOEK HEM! AAN DE VOORDEUR DINGT HIJ NAAR MIJN HAND EN AAN DE ACHTERDEUR ROOFT HIJ MIJN HOUT, DE SCHOFT!

ZADEL *BRÚN* EN RIJ ONMIDDELLIJK NAAR *KJETILSTADIR*. VRAAG OF MIJN VADER SNEL EEN PAAR GEWAPENDE MANNEN WIL STUREN. IK LAAT ME NIET ZOMAAR MEER BEROVEN, BIJ *THOR*!

JA, VROUWE.

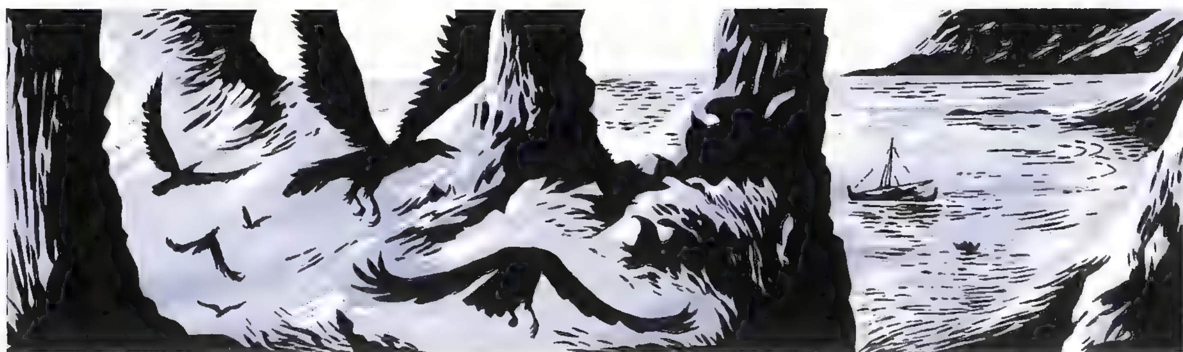
IK KAN OOK HET BOS BEWAKEN, MOEDER! IK BEN AL NEGEN!

DAAR TWIJFEL IK NIET AAN, OTTAR! MAAR LAAT DIT MAAR OVER AAN JE GROOTVADER EN MIJ. JIJ KRIJGT NOG WEL DE KANS OM JE MOED TE BEWIJZEN!

KOM, LATEN WE EENS BEDENKEN WAT VOOR LEKKERS WE KUNNEN MAKEN MET DIE EIEREN.

WAT DOET HIJ NOU? KUST HIJ HET ZAND?

GOED. DIT IS DUS IJSLAND. WAARHEEN NU, HALLSTEIN?

WAARHEEN? NAAR HET HUIS VAN MIJN VADER. ALS HET ER NOG STAAT, TENMINSTE.

VRIEND BIRGER! HIER SCHEIDEN ONZE WEGEN ZICH, VREES IK.
DAAR ZIET HET WEL NAAR UIT, IJSLANDER.

KAN IK JULLIE ECHT NIET OVERHALEN OM AAN BOORD TE BLIJVEN?

HET SPIJT ME, BIGGER. MIJN REIS EINDIGT HIER.

HIER. DIT IS DE BETALING VOOR DE OVERTOCHT, ZOALS AFGESPROKEN.
BIRGER UIT BIRKA DANKT JE EN STAAT ALTIJD TOT JE DIENST!

NA AL DIE JAREN KEN IK DE WEG NOG PRECIES.

HET IS NU NIET VER MEER NAAR HET LANGHUIS WAAR IK BEN GEBOREN.

MOOI, IK HOOP DAT WE OP WAT IJSLANDSE GASTVRIJHEID KUNNEN REKENEN. IK KAN WEL EEN PAARD OP.
ANDERS IK WEL!

BIJ HET ENE OOG VAN ODIN! DE FIN DOET ZIJN MOND OPEN!

WIJ FINNEN SPREKEN ALLEEN ALS WE IETS TE ZEGGEN HEBBEN. DAT WEET JE TOCH?

DE HELE BOOTREIS VANAF ENGELAND HEB JE GEEN WOORD GEZEGD!

IK WAS ER VAN OVERTUIGD DAT WE NAAR JOTUNHEIM ZEILDEN. MAAR DIT 'IJSLAND' BESTAAT ECHT! IK HAD GEEN IDEE DAT ER AAN HET EINDE VAN DE WERELD NOG MENSEN WOONDEN.

DACHT JE SOMS DAT IK DE HELE BOEL UIT MIJN DUIM HAD GEZOGEN, VRIEND UKKO?

DIT LAND BESTAAT ECHT. DIT LAND WAAR MIJN HART VOOR ALTIJD VERTOEFT...

VIGDIS!
JA, VADER?

STA DAAR NIET TE DROMEN! SCHIET EENS OP MET DAT ETEN. JE BROER EN IK HEBBEN HONGER!

AH, HEERLIJK! EEN BEETJE VLEESSOEP IS PRECIES WAT WE NODIG HADDEN.
EN BIER!

EN?
WAT WAS HAAR ANTWOORD?
HEB JE HET GEREGELD?

ZE WIL NÓG MEER BEDENKTIJD. ALLEMAAL SMOESJES OVER HOE MOEILIJK HET IS NA DE DOOD VAN THORD. HOEVEEL TIJD HEEFT ZE NOG NODIG, IN THORS NAAM?

HAHA! EINAR, JIJ WAS ALTIJD AL NIET TE HOUDEN! GEDULD IS EEN SCHONE ZAAK, ZEKER WAAR HET VROUWEN AANGAAT.
WIJVEN, PFF!

ZE ZAL HEUS WEL ZWICHTEN. ZE HEEFT IMMERS GEEN KEUS: DAT STUK LAND IS VEEL TE GROOT VOOR HAAR EN DAT JOCH ALLEEN.

EN DES TE WAARDEVOLLER VOOR ONS...

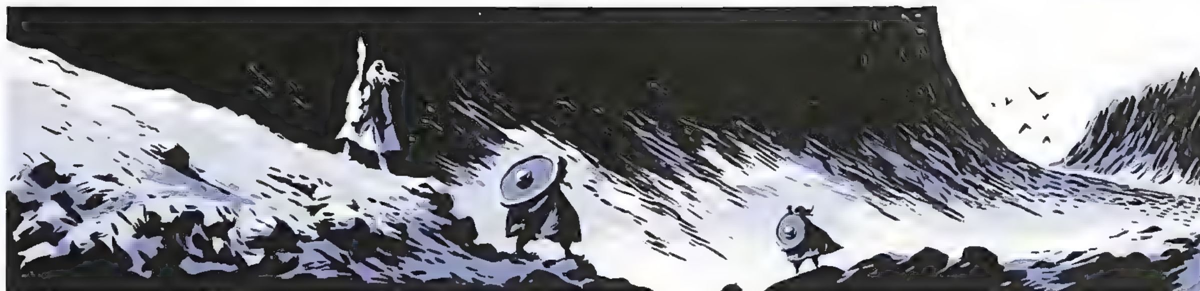

IK KRIJG DORST VAN AL DAT GEPRAAT, IS ER NOG BIER? *VIGDIS?* WAAR IS DIE MEID?

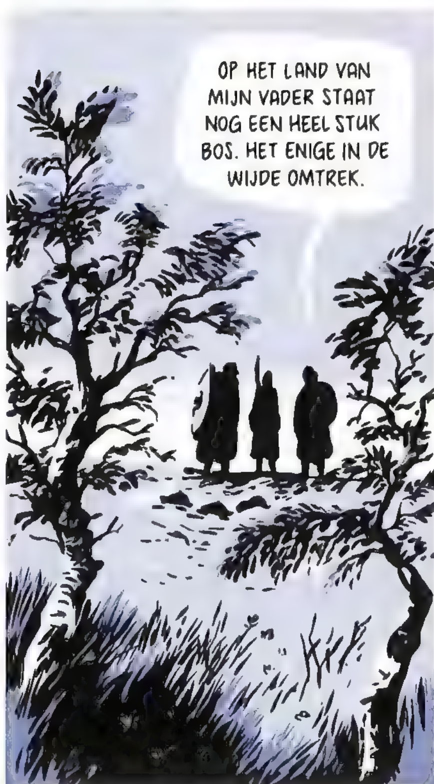

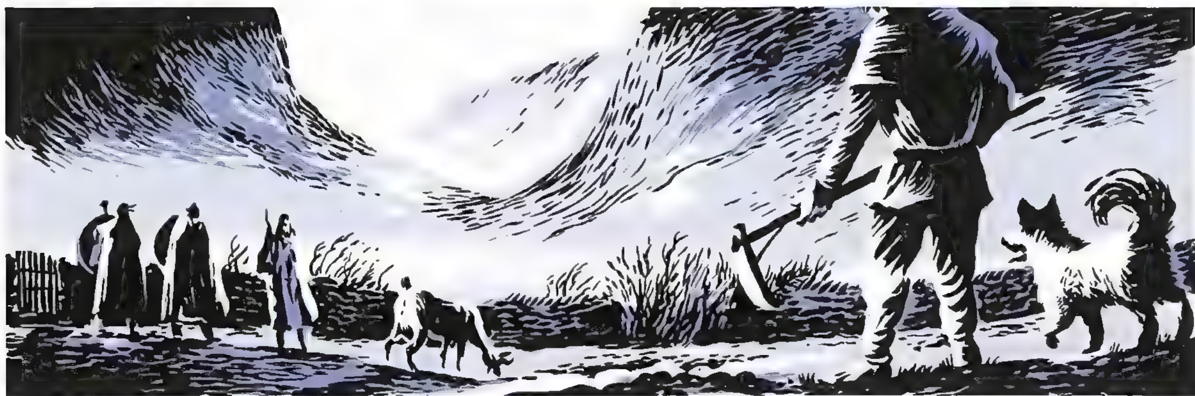

ER GROEIT HIER NOG MINDER DAN OP HET HOOFD VAN VRIEND *KAALKOP* HIER. WAT EEN VERSCHIL MET MIJN THUISLAND!

HA, JE HEBT GELIJK. HOUT IS HIER SOMS MEER WAARD DAN ZILVER.

OP HET LAND VAN MIJN VADER STAAT NOG EEN HEEL STUK BOS. HET ENIGE IN DE WIJDE OMTREK.

DAAR IS HET!
THORDSTADIR!

MAMA!
VREEMDELINGEN!

BLIJF STAAN!
WIE ZIJN JULLIE?
HALLO,
SOLVEIG.

HALLSTEIN? BEN JIJ HET ÉCHT?
JAZEKER! IK BEN TERUGGEKEERD, SOLVEIG KJETILSDOTTIR. OF HEB JE LIEVER DAT IK JE STIEFMOEDER NOEM?

EN DAN MOET JIJ OTTAR THORDSSON ZIJN, MIJN HALFBROERTJE. DE LAATSTE KEER DAT IK JOU ZAG WAS JE NOG MAAR ZÓ GROOT.

IK HAD NIET GEDACHT DAT WE JOU ÓÓIT NOG ZOUDEN ZIEN.

IK VERGEET MIJN MANIEREN; DIT ZIJN MIJN METGEZELLEN...
BJARKI LEIFSSON, TOT UW DIENST.
UKKO UIT KARELIË, OOK TOT UW DIENST.

WEES WELKOM, ALLEN.
SIGGI, KOEST!

WAAR IS MIJN VADER EIGENLIJK?

IS HIJ GOED GESTORVEN?

LATEN WE NAAR BINNEN GAAN. DAN VERTEL IK JE OVER ZIJN DOOD.

GOEDENDAG.
KIJK EENS AAN! ALS DAT GEITEN-CORMAC NIET IS, HET SLAAFJE VAN ONZE ZUSTER.
WIE PAST ER OP DE GEITJES ALS JIJ VAN HUIS BENT, THRALL?

MIJN MEESTERES HEEFT ME GESTUURD...
OH? IS ZE TE BEROERD OM ZELF HAAR FAMILIE TE KOMEN BEZOEKEN?

MEESTER TOSTE, MEESTER TOKE... IK KOM MET EEN BOODSCHAP VAN SOLVEIG VOOR HAAR VADER.

DAN MOET JE DAAR WEZEN. GA MAAR NAAR HET GROTE HUIS.
HARD PRATEN HOOR! DIE OUWE HOORT NIET ZO BEST MEER, HAHAHA!

WEES WELKOM OP KJETILSTADIR, CORMAC.
PG JA PF...

WE ZULLEN HET VERZOEK OM HULP VAN ONZE DOCHTER UITERAARD INWILLIGEN.
SOLVEIG HELPEN...

BRAGI, HAAL MIJN TWEE ZOONS.
JA, VROUWE.

OTTAR?
WIJ, DAT WIL ZEGGEN, MIJN MAN KJETIL EN IK ZOUDEN HET FIJN VINDEN OM ONZE KLEINZOON WEER EENS TE ZIEN. VOOR SOLVEIGS VADER IS DE REIS NAAR THORDSTADIR EEN TE GROTE OPGAVE, ZOALS JE ZULT BEGRIJPEN.

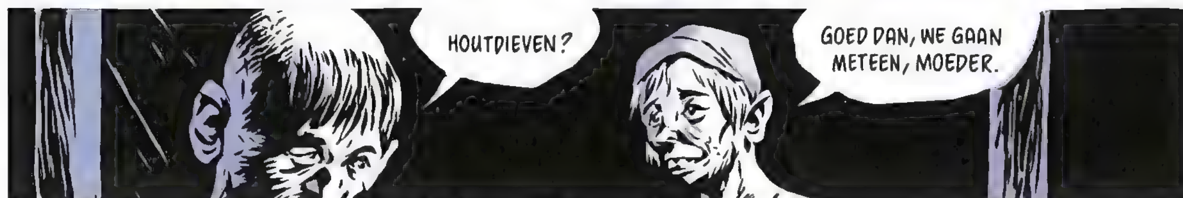

ZOU JE DAT TEGEN SOLVEIG WILLEN ZEGGEN, CORMAC?
UITERAARD, VROUWE RAGNHILDUR.

U HAD ONS LATEN ROEPEN, MOEDER?

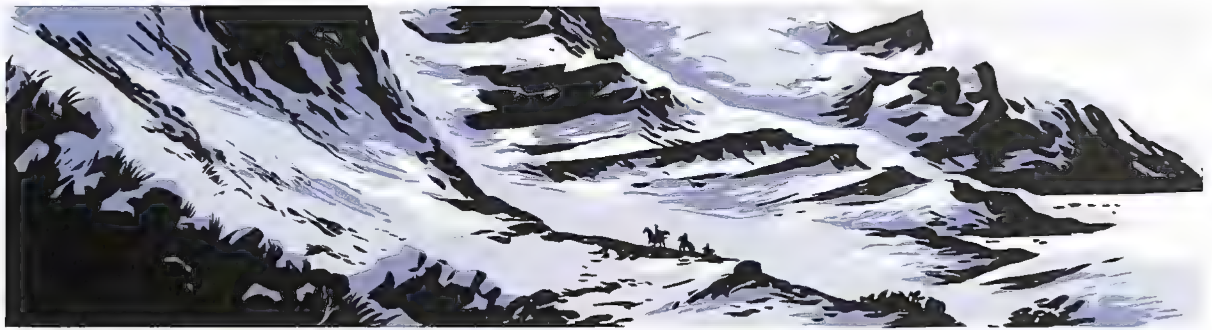

IK WIL DAT JULLIE JE WAPENS PAKKEN, JULLIE PAARDEN ZADELEN EN METEEN MET CORMAC VERTREKKEN NAAR THORDSTADIR. JULLIE ZUSTER SOLVEIG HEEFT DRINGEND JULLIE HULP NODIG.

WAT, NU?
MAAR WE MOETEN DE BOTEN NOG BREEUWEN EN DE VIS HANGT NET...

KJETILSTADIR KAN BEST EEN TIJDJE ZONDER JULLIE. SOLVEIG HEEFT TE MAKEN MET HOUTDIEVEN! HET LIJKT ME EEN UITSTEKENDE TAAK VOOR JULLIE OM DIE EEN LESJE TE LEREN!

HOUTDIEVEN?
GOED DAN, WE GAAN METEEN, MOEDER.

DEZE KANT OP, THRALL!
WE NEMEN DE WEG DOOR DE BERGEN.
MAAR VIA DE KUSTWEG IS HET SNELLER...

HIER SLAAN WE ONS KAMP OP VOOR VANAVOND.
MAAR HEER TOSTE... WE HEBBEN NOG ZEKER DRIE UUR DAGLICHT!

GEEN GEMAAR! GA TOKE HELPEN MET HET KAMPVUUR, *THRALL!*

SLAAPT 'IE?
VOLGENS MIJ WEL.

DAAR ZAL JE EINAR HEBBEN.

TOSTE. TOKE. GOEDENAVOND.
GEGROET, EINAR RAGNARSSON!

WIE IS DAT DAAR?
DAT IS CORMAC. EEN THRALL.

WAT DOET HIJ HIER? IK WIST NIET DAT WE INEENS THRALLS GINGEN MEENEMEN.

MAAK JE GEEN ZORGEN, EINAR! HIJ SLAAPT ALS EEN OS. SOLVEIG HEEFT HEM GESTUURD OM ONS OM HULP TE VRAGEN. ZE HEEFT TE MAKEN MET HOUTDIEVEN! HAHA! HOE VIND JE DIE?

ZE HEEFT DUS NIET IN DE GATEN DAT JUIST *JULLIE* BOMEN HEBBEN GEKAPT? DAT IS NIET VOLGENS PLAN. DE BEDOELING WAS JUIST DAT ZE NAAR MIJ ZOU KOMEN OM BESCHERMING TE VRAGEN.
HMN..?

HOE DAN OOK, HIER IS ALVAST JULLIE ZILVER, ZOALS AFGESPROKEN. ZODRA SOLVEIG EN IK GETROUWD ZIJN HOEFT DIT GEHEIME GEDOE NATUURLIJK ALLEMAAL NIET MEER.
HIJ IS WAKKER!

DIE THRALL HEEFT *ALLES* GEHOORD!
VERVLOEKT!

...IK HEB NIKS GEHOORD... IK... IK...

HIJ MAG NIETS AAN SOLVEIG GAAN VERTELLEN! PAK HEM!

TOKE! JE SPEER, SNEL!

SHHK
AGHK!

ZIEN JULLIE HEM?
NEE. MAAR ZO'N VAL OVERLEEFT NIEMAND.
SOLVEIG KOMT IN IEDER GEVAL NIETS TE WETEN OVER ONZE AFSPRAAK.

ONFORTUINLIJK MAAR HELAAS ONVERMIJDELIJK.
EEN ONGELUK.
JAMMER VAN DIE SPEER.

GEEN WOORD HIEROVER. TEGEN NIEMAND.

MIJN ZOON...

JE WERD VERWEKT IN PIJN, HALLSTEIN...
IK HEB JE NOOIT ZIEN OPGROEIEN. IK WAS JOUW EERSTE SLACHTOFFER...

IK STIERF TOEN IK JOU OP DEZE WERELD ZETTE, HALLSTEIN. IK BLOEDDE LEEG IN HET KRAAMBED!

DEIRDRE?

NEE. IK BEN HET, HRAFN.
JE WAS ALS EEN BROER VOOR ME, MAAR JE HEBT ME VERMOORD WEET JE NOG?

WAAROM BEN JE TERUGGEKOMEN, HALLSTEIN?
JE DENKT TOCH NIET DAT SOLVEIG HAAR ERFENIS AAN JOU ZAL AFSTAAN? ZE TROUWT NOG LIEVER MET *EINAR* DAN DAT JIJ IETS KRIJGT...

GA WEG, *DRAUGR!*

IK GA NIET WEG, HALLSTEIN...
IK OOK NIET.
IK OOK NIET.
NOOIT.
WE BLIJVEN BIJ JE...

JIJ HEBT ONS VERMOORD, IJSLANDER...
NEE!
SLACHTER!
VERKRACHTER!

GA WEG! LAAT ME MET RUST!

RUST? PAS ALS JE IN JE GRAF LIGT HEB JE RUST, IJSLANDER! HAHAHA!

GEEF HET MAAR TOE: JIJ BENT NET ALS IK! HIER LEEF JE VOOR!

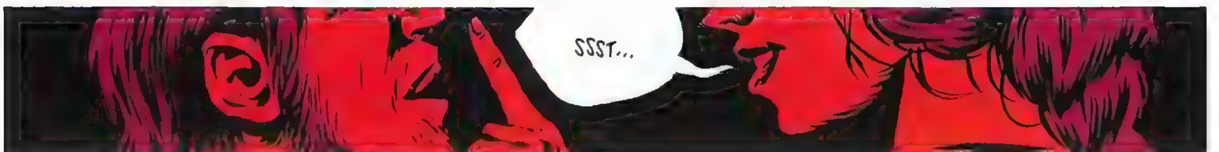

KLEUR DEZE DAG ROOD, MIJN WOLVEN! SLACHT ZE AF!
WAAAAAAH

VIGDIS...

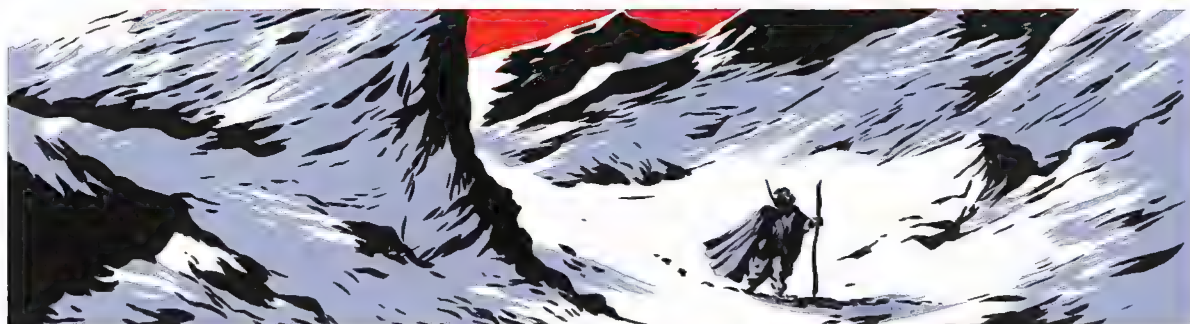

SSST...

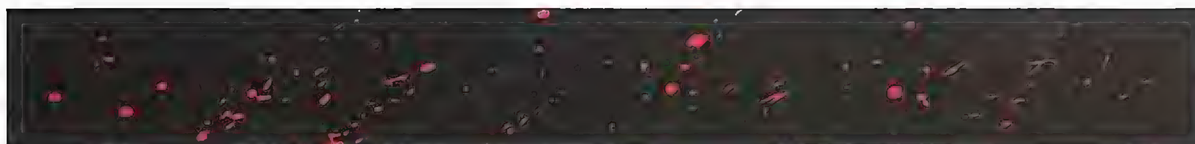

VALHALLA MOET HET NOG EVEN ZONDER ONS STELLEN, IJSLANDER!
VOOR HOE LANG NOG?

IK HEB ER GENOEG VAN, BJARKI.

IK BEN AL TE LANG VAN HUIS WEG.

HALLSTEIN?

BEN JE OOK AL ZO VROEG OP?
IK KON NIET SLAPEN.

DIE STIEFMOEDER VAN JOU... WÁT EEN VROUW ZEG! EN DAT BIER WAT ZE SCHENKT, OEF!

DENK JE DAT IK EEN KANS MAAK BIJ HAAR?

EEN MAN ALS IK MET ZO'N VROUW, IJSLANDER, KAN DAT?
JE GAAT JE GANG MAAR, KAALKOP. MAAR HET BOERENLEVEN, IS DAT WEL IETS VOOR JOU?

HAHAHA! GEEN IDEE! MAAR MET EEN VROUW ALS SOLVEIG AAN MIJN ZIJDE BEN IK TOT VEEL IN STAAT!
DAT DACHT MIJN VADER OOK TOEN HIJ MET HAAR TROUWDE.

DIE ARME VADER VAN JE! DAT EEN OUDE VIKING ZO AAN ZIJN EINDE MOET KOMEN...
EEN OUDE VIKING DIENT TE STERVEN MET EEN WAPEN IN DE HAND EN NIET IN DE KLAUWEN VAN EEN IJSBEER! HOE DAN OOK, IK ZAL HEM SPOEDIG WEERZIEN IN *VALHALLA*.

IK WAS BIJNA VERGETEN DAT DE ZON ZO VROEG OPKOMT HIER.

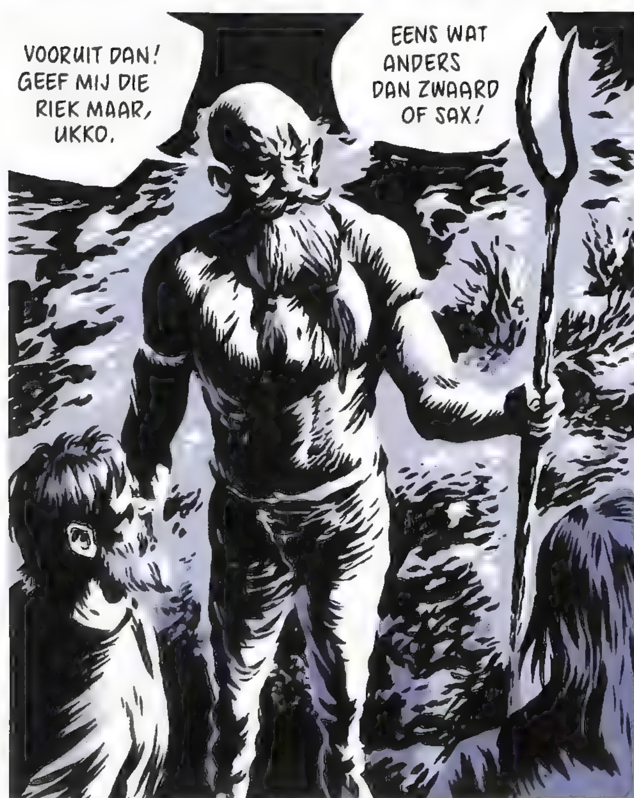
WAAROM TREKKEN WE ER NIET GEWOON SAMEN OP UIT? JIJ, DE FIN EN IK. WE ZOEKEN WEER EEN SCHIP DAT ONS WIL MEENEMEN. WE KUNNEN NAAR *IERLAND* OF *FRANKIA*, DAAR IS NOG WERK VOOR HUURLINGEN. MISSCHIEN KUNNEN WE NAAR *MIKLAGARD* OF NOG VERDER, NAAR *SERKLAND* WAAR DE ZON ALTIJD WARM IS.

IK HEB DAAR VERHALEN OVER GEHOORD VAN JONGENS DIE MET EER EN ZILVER OVERLADEN TERUGKWAMEN.

ACH, BJARKI! IN DE *SKJALDBORG* HEB IK NIEMAND LIEVER NAAST ME DAN JIJ! MAAR IK HEB GENOEG BLOED EN VERWOESTING GEZIEN VOOR EEN HEEL MENSENLEVEN. HIER HOOR IK EN HIER BLIJF IK.

JONGENS! IK HEB EEN VERZOEK VAN DE VROUW DES HUIZES!

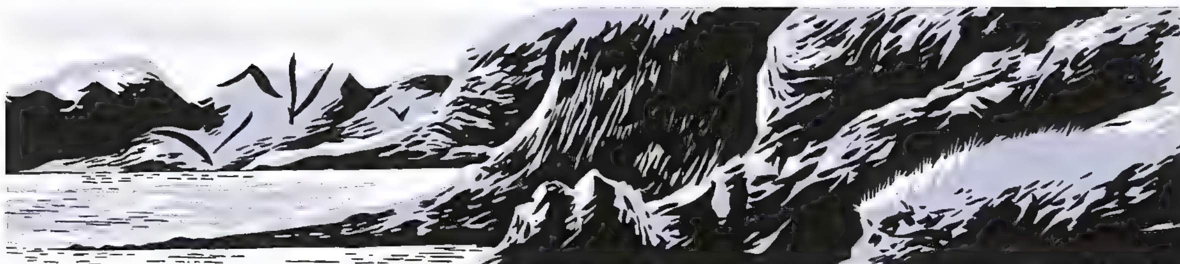

OF WE ONS EEN BEETJE NUTTIG WILLEN MAKEN. DE KOEIEN MOETEN GEMOLKEN EN DE STAL MOET WORDEN UITGEMEST.

VOORUIT DAN! GEEF MIJ DIE RIEK MAAR, UKKO.
EENS WAT ANDERS DAN ZWAARD OF SAX!

HET BOERENLEVEN, BJARKI!
JA! HAHA!

JA BAAS.
VOORZICHTIG DAARMEE, STUK ONBENUL! DAT IS KOSTBARE WIJN UIT FRANKIA! DAT VAATJE IS EEN FORTUIN WAARD. ZET DAAR MAAR NEER.

VERGEEF ME! MIJN PERSONEEL WEET MIJN GOEDEREN HELAAS NIET ALTIJD OP WAARDE TE SCHATTEN.

IN TEGENSTELLING TOT IKZELF. IK ZIE METEEN HOE MOOI EN STERK DEZE VADMAL IS, VROUWE RAGNHILDUR.

HOEVEEL EL KUNT U MIJ LEVEREN?
ER IS HIER IN DE WESTFJORDEN VEEL VRAAG NAAR DE VADMAL VAN KJETILSSTADIR. DE VOORRAAD IS WAT BEPERKT. IK DENK ZO'N VEERTIG EL?

PRIMA! IK NEEM ALLES AF WAT U ME KUNT BIEDEN. DEZE KWALITEIT RAAK IK ZONDER PROBLEMEN KWIJT IN BIRKA, MIJN THUISSTAD. MIJN ASSISTENT REKENT WEL MET U AF... EXCUSEER ME EEN OGENBLIK, VROUWE...

ZIT ER IETS VAN UW GADING BIJ, SCHONE JONGEDAME? WAT KAN BIRGER DE EERLIJKE VOOR U BETEKENEN VANDAAG?

WACHT, IK ZIE HET AL! BIRGER HEEFT IETS HEEL BIJZONDERS VOOR U! IETS DAT PERFECT PAST BIJ UW STRALENDE OGEN!

KIJKT U DEZE PRACHTIGE ZIJDE EENS? SOEPEL ALS WATER! DE LAATSTE MODE AAN HET HOF VAN MIKLAGARD!

NEE? IETS ANDERS WELLICHT? KOHL VOOR OP UW WIMPERS? MAAKT DE MANNEN GEK! ROZENWATER UIT SAMARKHAND? ALTIJD HEERLIJK BARNSTEEN UIT HEDEBY?

IK KOM VOOR MIJN GROOTMOEDER. IK HEB EEN LIJSTJE MET SPECERIJEN DIE ZE NODIG HEEFT; KNOFLOOK EN ALRUIN UIT ENGELAND, SAFFRAAN EN KOMIJN UIT AL-ANDALUS. IN RUIL HEB IK DEZE WALRUSTANDEN.

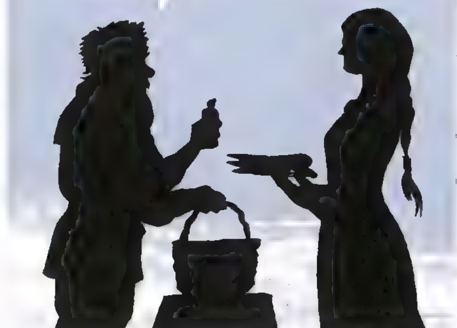

WALRUSIVOOR, HÈ? PRACHTIG, PRACHTIG, LAAT ME EENS KIJKEN.

BIRGER VERHANDELT DE ZELDZAAMSTE EN KOSTBAARSTE ARTIKELEN, U BENT DUS AAN HET GOEDE ADRES! EN NOG EEN GELUK DAT IK GOED BEWAPENDE KRIJGERS AAN BOORD HAD DEZE REIS...

ANDERS HAD IK DEZE MOOIE JONGEDAME EN HAAR GROOTMOEDER NIET KUNNEN HELPEN VANDAAG!
U 'HAD' KRIJGERS AAN BOORD. WAAR ZIJN ZE NU? ZIJN ZE DOOD?

DOOD? BIJ DE AESIR EN DE VANIR! IK MAG HOPEN VAN NIET! IK NAM ZE MEE ALS PASSAGIERS. DAT DOE IK GEREGELD, REIZEN IS EEN RISICOVOLLE ONDERNEMING! TIJDENS EEN TUSSENSTOP AAN DE FRIESE KUST WERDEN WE OVERVALLEN DOOR PIRATEN. DANKZIJ HUN DOORTASTENDE OPTREDEN BEHIELD IK MIJN KOOPWAAR.

TWEE DAGEN GELEDEN HEB IK ZE AAN LAND GEZET. IN DE HVAMMSFJORD MEEN IK. NIET AL TE VER VAN HIER.

IK HAD ZE GRAAG EEN VASTE PLEK IN MIJN BEMANNING GEGEVEN. TWEE VAN HEN HADDEN DAAR OOK WEL OREN NAAR MAAR DE DERDE... DIE WILDE ALLEEN MAAR NAAR HUIS TERUG. HIJ BETAALDE ME OOK NOG NETJES VOOR DE OVERTOCHT, HOEWEL IK DAT ALLANG NIET MEER VAN HEM VERLANGDE.

ZIJN HUIS WAS AAN DE HVAMMSFJORD? HOE HEETTE DEZE KRIJGER, ALS IK VRAGEN MAG?

ZIJN METGEZELLEN NOEMDEN HEM IJSLANDER. ZIJN ECHTE NAAM WAS HALLSTEIN THORDSSON.

IS ALLES GOED MET U? U ZIET ERUIT ALSOF U NET EEN DRAUGR HEBT GEZIEN!
BEETJE LAST VAN DE MAAG DENK IK. HET IS ALWEER OVER.

ACH MEISJE TOCH! TOE, NEEM EEN SLOKJE WIJN. DAT ZAL JE GOED DOEN!
NEE, DANK U.

WEET JE HET ZEKER?
JA JA! BEDANKT VOOR DE SPECERIJEN. IS DAT IVOOR VOLDOENDE?

JA, DAT IS ZELFS TE VEEL, MAAR...

ZEG, JONGEDAME... BEN JIJ NIET DE DOCHTER VAN RAGNAR GUNNLAUGSSON EN ASLAUG FINNBOGADOTTIR?

JA, JIJ BENT TOCH VIGDIS? DE LAATSTE KEER DAT WE ELKAAR ZAGEN WAS JE NOG MAAR EEN MEISJE, WEET JE NOG? HET WAS BIJ HET HUWELIJK VAN THORD HARALDSSON EN MIJN DOCHTER SOLVEIG.

HOE GAAT HET MET HAAR?
HET SPIJT ME. IK MOET GAAN.

BRENG DE GROETEN VAN *RAGNHILDUR OLAFSDOTTIR*, ECHTGENOTE VAN *KJETIL KVELD-ALFSSON*, AAN JE OUDERS. IK HOOP DAT ALLES GOED MET ZE IS? NEEMT JE VADER NOG ZITTING OP HET KOMEND *ALTHING*?

MIJN OUDERS SPREKEN NIET MEER MET ELKAAR SINDS MIJN MOEDER DE GODEN HEEFT VERLATEN VOOR DE *WITTE CHRISTUS*. MAAR IK ZAL UW GROETEN OVERBRENGEN.

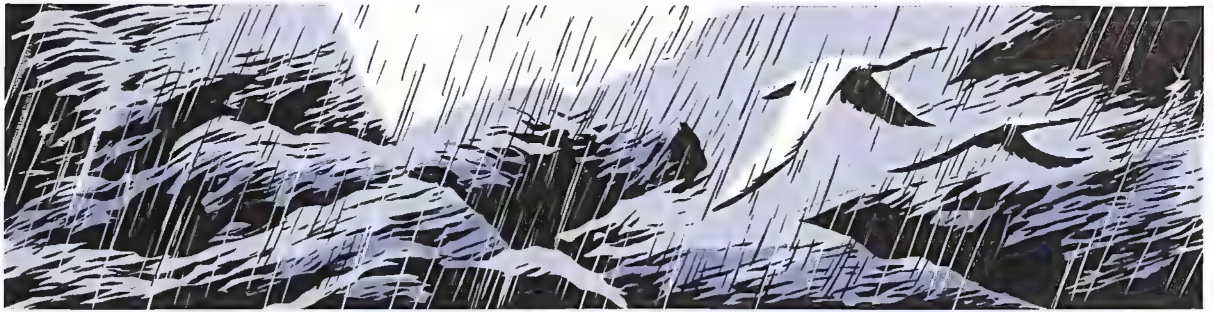
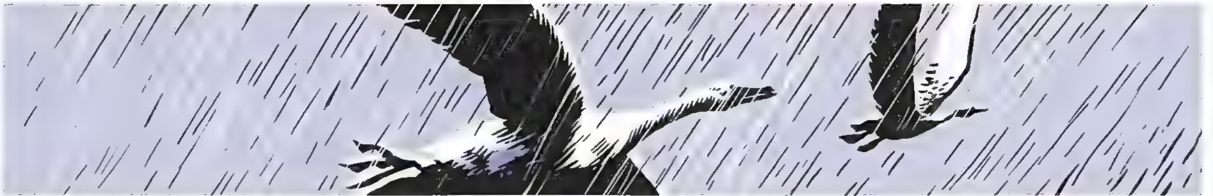

...HUH?
WIE...?

...OOOH,
VOORT...
AAGH!

BRAVE
MEID...

NAAR HUIS, BRÚN...

GEWELDIG SCHOT,
UKKO!

LEKKER! GANS AAN HET SPIT VANAVOND! IK KAN HAAST NIET WACHTEN.

ZEG, BJARKI. HOELANG WIL JIJ HIER EIGENLIJK BLIJVEN?

DAT AANBOD VAN DIE KOOPMAN WAS BEST AANTREKKELIJK. WAT DENK JIJ?

WAT IK DENK? HALLSTEIN WILDE TERUG NAAR HET LAND VAN ZIJN VADER. IK HEB HEM NERGENS ANDERS OVER HOREN PRATEN DE LAATSTE MAANDEN. NU BLIJKT DAT ZIJN VADER DOOD IS, WIL HIJ ZIJN ERFDEEL OPEISEN. IK BLIJF AAN ZIJN ZIJDE, WAT HIJ OOK BESLUIT TE DOEN.

WE KUNNEN IN GEEN GEVAL TERUG NAAR ENGELAND. NIET ZOLANG DAAR NOG VRIENDEN VAN BLÓDSKEGGUR RONDLOPEN DIE ONS EEN KOPJE KLEINER WILLEN MAKEN!
HALLSTEIN ZAL ZIJN ZAAK MOETEN VOORLEGGEN AAN HET ALTHING. IK VRAAG ME AF OF ER IEMAND OP DIT EILAND TE VINDEN IS DIE HEM ZAL STEUNEN.

ZOALS IK HET ZIE HEEFT HIJ HIER NIET ZO VEEL VRIENDEN.
HIJ HEEFT ONS TOCH?

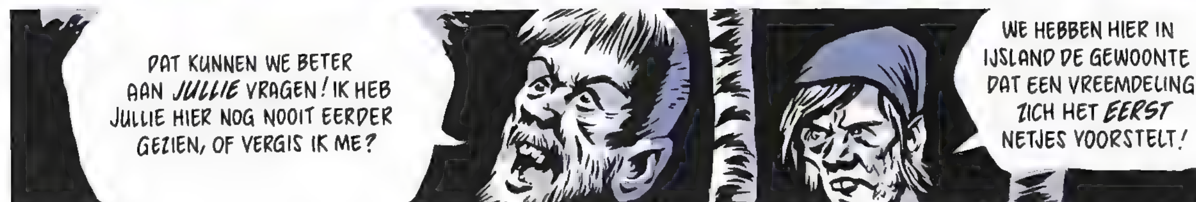

JA, DAT IS WAAR. MAAR IK WEET NIET OF DAT ENIGE INVLOED HEEFT OP...
STIL EENS! IK HOOR STEMMEN...

... EN DEZE DAN?

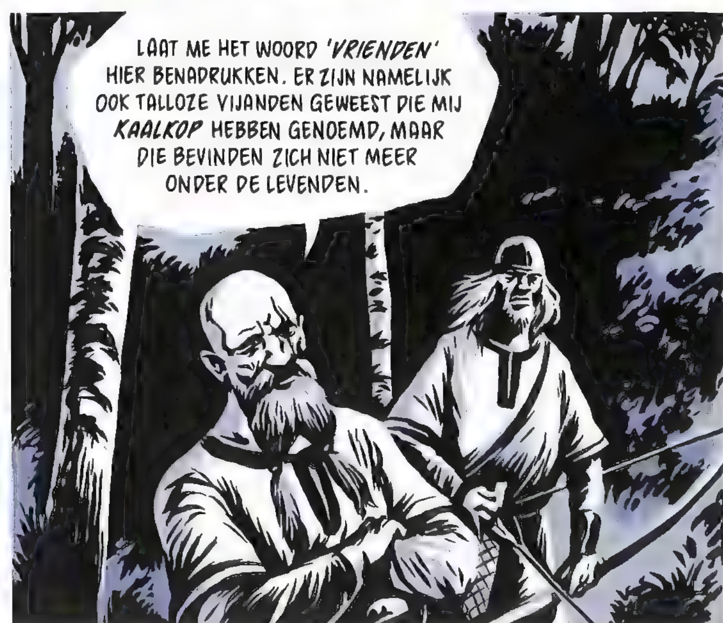

DEZE IS MINSTENS DERTIG VOET. EN KAARSRECHT!
PERFECT VOOR EEN MAST. IK MARKEER 'M.

GOEDENDAG, HEREN!
HUH? WAT...

WIE ZIJN JULLIE EN WAT DOEN JULLIE HIER?

DAT KUNNEN WE BETER AAN JULLIE VRAGEN! IK HEB JULLIE HIER NOG NOOIT EERDER GEZIEN, OF VERGIS IK ME?
WE HEBBEN HIER IN IJSLAND DE GEWOONTE DAT EEN VREEMDELING ZICH HET EERST NETJES VOORSTELT!

PRIMA GEWOONTE. MIJN NAAM IS BJARKI, ZOON VAN LEIF, ZOON VAN ASBJÖRN. VRIENDEN NOEMEN ME 'KAALKOP' OM EVIDENTE REDENEN.

LAAT ME HET WOORD 'VRIENDEN' HIER BENADRUKKEN. ER ZIJN NAMELIJK OOK TALLOZE VIJANDEN GEWEEST DIE MIJ KAALKOP HEBBEN GENOEMD, MAAR DIE BEVINDEN ZICH NIET MEER ONDER DE LEVENDEN.

EN DIT HIER IS UKKO. HIJ KOMT UIT KARELIË. DAAR WORDEN DE KINDEREN ZOWAT GEBOREN MET EEN PIJL EN BOOG IN DE HAND. HIJ KAN EEN MUG RAKEN OP 200 VOET AFSTAND.

DIE BIJL ZOU IK DUS EVEN LATEN STAAN ALS IK JOU WAS.
THWAK

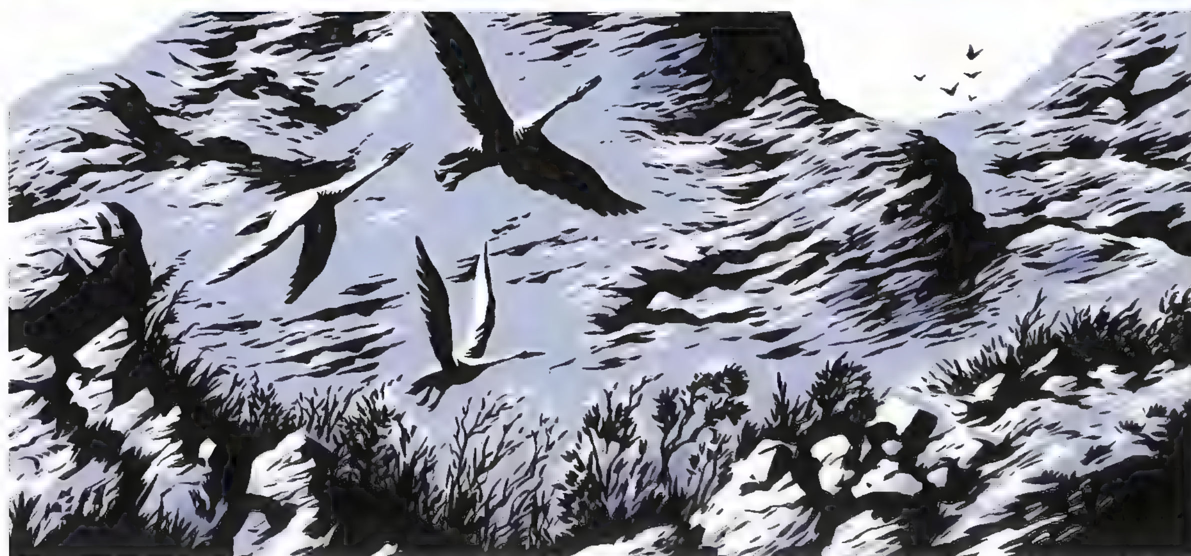

JULLIE BEVINDEN JE OP HET LAND VAN ONZE GASTVROUW, TEVENS EIGENARES VAN DIT BOS, *SOLVEIG KJETILSDOTTIR*, VROUWE VAN *THORDSSTADIR*. ZIJ VROEG ONS OM UIT TE KIJKEN NAAR LIEDEN DIE HIER ZONDER TOESTEMMING AAN HAAR BOMEN ZITTEN. ZE HEEFT NOGAL LAST VAN HOUTDIEVEN NAMELIJK.
HOUTDIEVEN? WIJ STELEN GEEN HOUT HOOR! INTEGENDEEL ZELFS, WIJ...

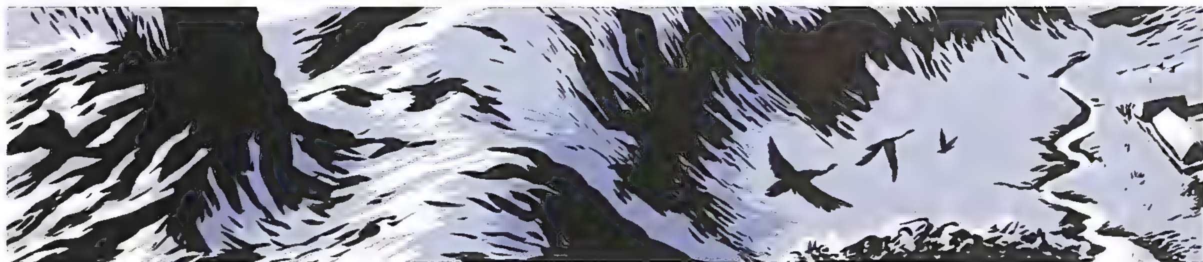

BEWAAR JE SMOESJES VOOR EEN ANDERE KEER. JULLIE MOGEN AAN SOLVEIG ZELF UITLEGGEN WAT JULLIE HIER AAN HET DOEN WAREN. IK NEEM JULLIE PAARDEN WEL. VOORUIT LOPEN!
HANDEN WAAR IK ZE KAN ZIEN!
OK, OK!
DIT IS ÉÉN GROOT MISVERSTAND.

HA! DAN DURF JE WEL HÈ, MET ZO'N GROOT STUK STAAL AAN JE RIEM.
JE WEET TOCH WAT ZE ZEGGEN OVER KERELS MET ZO'N ZWAARD?

VOORUIT! BEK DICHT EN LOPEN JULLIE!
HEB JE NOU WEL ONZE GANS MEEGENOMEN, KAALKOP?
KLEINE PIKKIES! HAHA!

JE DACHT TOCH NIET DAT IK ONS AVONDMAAL VERGAT?
MOOI! AL MET AL GEEN SLECHTE VANGST VANDAAG!

DAT ZWAARD ZOU EEN KONING WAARDIG ZIJN! HET DOET ME DEUGD OM TE ZIEN DAT JE ER GOED VOOR ZORGT, HALLSTEIN!
VADER!

AL MIJN MAKKERS WAREN JALOERS OP DAT WAPEN. RAGNAR, KJETIL EN ALLE ANDERE STRIJDMAKKERS MET WIE IK OP VIKINGTOCHT GING VROEGER. VOORDAT WE BESLOTEN ONS HIER TE VESTIGEN.

WE HOOPTEN ALLEMAAL OP EEN BETERE TOEKOMST VOOR JULLIE, ONZE KINDEREN. VRIJ VAN HET GEKIBBEL TUSSEN *HERSIR* EN *JARLS* EN *KONINGEN*. HET SPIJT ME DAT DE DINGEN ZO GELOPEN ZIJN. HAD RAGNAR JE MAAR GEACCEPTEERD ALS SCHOONZOON. HELAAS...

JE HAD NIET MOETEN TERUGKEREN. STRIJD EN BLOED, DAT IS JOUW LOT OP DEZE WERELD. STRIJD EN BLOED, HALLSTEIN!
MAAR VADER. IK...

DAG, HALLSTEIN. TEGEN WIE ZIT JE TE PRATEN?
OH, TEGEN NIEMAND HOOR.

HEB JE WEL EENS IEMAND DOODGEMAAKT MET DAT ZWAARD?

JA, OTTAR.
WEL MEER DAN
EENS TROUWENS.

HOE VOELT DAT?
IEMAND
DOODMAKEN?
DAT MOET JE NOOIT LICHTZINNIG
OPVATTEN. JE NEEMT IEMAND ALLES AF.
ALLES WAT HIJ WAS, ALLES WAT HIJ
OF ZIJ NOG ZOU KUNNEN
WORDEN.

HET MAAKT NIET UIT WAAR
JE VOOR VECHT, ALS JE
MAAR BEREID BENT ERVOOR
TE DODEN. ALS JIJ DAARTOE
BEREID BENT EN JE TEGEN-
STANDER IS DAT NIET,
DAN HEB JE FEITELIJK
AL GEWONNEN.

WIL JIJ ME LEREN
HOE JE MET EEN
ZWAARD VECHT,
HALLSTEIN?
HEEFT THORD JE
DAT DAN HELEMAAL
NIET GELEERD?

NEE. HIJ VOND DAT IK ER NOG NIET KLAAR VOOR WAS.
HM. ER ZIJN DINGEN DIE IEDEREEN ZOU MOETEN LEREN. HIER, PROBEER EENS HOE DAT VOELT.

MAAK KENNIS MET *HNEITIR*, DE 'BIJTER'. HET IS HET OUDE ZWAARD VAN ONZE VADER.

WAS DIT ZWAARD VAN THORD?
ZEKER. HIJ SCHONK HET MIJ TOEN IK... EH... TOEN IK IJSLAND EEN POOSJE MOEST VERLATEN.

HO, STOP! LES ÉÉN: GEBRUIK EEN ZWAARD NOOIT ZOMAAR ALS HAKBIJL! ZELFS NIET VOOR DUNNE TAKKEN. ZWAARDEN ZIJN ZEER KOSTBAAR. JE ZAL DE KLING OP DEN DUUR ALLEEN MAAR BESCHADIGEN EN HET HEFT KAN LOS GAAN ZITTEN.

EEN ZWAARD IS NIET ALS EEN MES OF EEN BIJL. HET IS EEN PRECISIEWAPEN EN JE MOET VEEL OEFENEN OM ER MEE OM TE LEREN GAAN.

IK ZAL VOORDOEN HOE HET MOET. DOE MAAR EEN STAPJE ACHTERUIT.

LET GOED OP.

ZIE JE? SLA MET DE JUISTE HOEK EN HAAL HET ZWAARD NAAR JE TOE TIJDENS DE SLAG, DAN SNIJDT DE KLING DOOR JE DOELWIT HEEN, IN PLAATS VAN DAT JE ER BOTWEG OP INHAKT.

DE KLING VAN DIT ZWAARD IS VAN HET HARDSTE STAAL GEMAAKT. ALLEEN DE WAPENSMEDEN UIT HET RIJNLAND VERSTAAN DE KUNST OM DIT SOORT KOSTBARE ZWAARDEN TE MAKEN.

MAAR SOMS HEB JE NIETS AAN EEN ZWAARD. IN DE *SKJALDBORG* HEB JE MEER AAN EEN SPEER, OF AAN EEN *SAX*. IK ZAL JE LATEN ZIEN HOE JE IN ZO'N SITUATIE...

OH, OH!
OTTAR!

ONMIDDELLIJK NAAR HUIS JIJ! JE HEBT WERK TE DOEN! DE GEITEN LOPEN GEWOON IN DE MOESTUIN!

MAAR MAMA, HALLSTEIN WAS ME NET AAN HET LEREN ZWAARDVECHTEN!

NU METEEN, JONGEMAN!

JA, MAMA.
GA MAAR VAST. IK WIL NOG EVEN MET JE HALFBROER PRATEN.

KLEINE JONGENS WORDEN NU EENMAAL GROOT, SOLVEIG.
LUISTER GOED, HALLSTEIN.

IK WEET NIET PRECIES WAAROM JE BENT TERUGGEKEERD NAAR IJSLAND, MAAR JE BENT BIJ MIJ TE GAST, EN ZOLANG JE ONDER MIJN DAK VERTOEFT GELDEN MIJN REGELS!

IK KOM ER NET ACHTER DAT THORD ZIJN ZOON NIETS OVER KRIJGSKUNST HEEFT MEEGEGEVEN! IK LEER HEM ALLEEN WAT ELKE JONGEN VAN ZIJN LEEFTIJD ALLANG HAD MOETEN WETEN.

HET IS DAN WEL JOUW ZOON, MAAR OOK MIJN BROERTJE!
THORD HEEFT HEM INDERDAAD NOOIT IETS OVER WAPENS WILLEN LEREN. DAAR HAD HIJ EEN GOEDE REDEN VOOR!

JE WEET NIET HALF HOE OPGELUCHT JE VADER WAS TOEN JE UITEINDELIJK WERD VERBANNEN. HIJ WILDE NIET DAT JE OOIT NOG TERUGKWAM. NIEMAND WILDE DAT.

MAAR IK HEB DE ZEVEN JAAR BALLINGSCHAP WAARTOE IK WERD VEROORDEELD HELEMAAL UITGEZETEN! IK BEN VERANDERD. IK WIL NIET MEER VECHTEN. IK KOM SLECHTS MIJN ERFDEEL OPEISEN!

OP DE DAG DAT JE *HRAFN RAGNARSSON* DOODDE HEB JIJ ELKE AANSPRAAK OP JE ERFRECHT VERSPEELD, HALLSTEIN!

MAAR DAT IS JE REINSTE *ARFSKOT*! *IK* BEN DE OUDSTE ZOON VAN THORD! IK HEB HET VOLSTE RECHT OP MIJN ERFDEEL VAN DIT LAND EN DIT HUIS, HET VEE, EN HET BOS!

THORD IS NOOIT GETROUWD MET JE MOEDER.

THORD HEEFT ME VERTELD HOE GEK HIJ OP DEIRDRE WAS. MAAR ZIJ WAS ZIJN THRALL, NIET ZIJN VROUW, ALTHANS NIET VOLGENS DE WET. HET ALTHING MOET MAAR BESLISSEN OF ZE JOU ALS ERFGENAAM ERKENNEN OF NIET.

GOED, DAN ZAL IK MIJN ZAAK VOORLEGGEN AAN HET ALTHING! IK WIL NIETS VAN JE AFPAKKEN, GELOOF ME, SOLVEIG! WE ZIJN TENSLOTTE FAMILIE, NIETWAAR?

OMDAT JE DE ZOON VAN THORD BENT MAG JE HIER BLIJVEN TOT HET ALTHING.

MAAR IK WIL NIET DAT JE OTTAR LEERT VECHTEN. IK HEB THORD MIJ LATEN BELOVEN HEM VERRE TE HOUDEN VAN WELK WAPENTUIG DAN OOK. IK WIL NU NIET HEBBEN DAT JIJ DIE BELOFTE MET VOETEN TREEDT!

MAAR SOLVEIG, DAT IS TOCH NIET REALISTISCH? DIE JONGEN IS AL NEGEN! HOE MOET HIJ ZICH STRAKS VERDEDIGEN? DE WERELD IS GROTER DAN THORDSTADIR EN IJSLAND. EN ZELFS HIER ZIJN ER KWAADWILLENDE LIEDEN. ZEI JE NIET DAT JE TE MAKEN HAD MET HOUTDIEVEN OP JE LAND?

GENOEG! OTTAR IS TE JONG! WAT DIE DIEVEN BETREFT; MIJN VADER STUURT ME GEWAPENDE MANNEN.

JOUW AANWEZIGHEID HIER MAAKT HET ER OOK NIET VEILIGER OP TROUWENS...

WAT ALS EINAR EN RAGNAR ER LUCHT VAN KRIJGEN DAT JE HIER BENT? ZE KUNNEN JOUW BLOED WEL DRINKEN!

VOOR HEN BEN IK NIET BANG HOOR...

MAAR IK ZAL DOEN WAT JE VRAAGT, SOLVEIG. IK WIL GEEN RUZIE MET JE. IK ZAL AFWACHTEN WAT HET ALTHING BESLIST EN IK ZAL ME NIET MEER BEMOEIEN MET OTTAR'S OPVOEDING.

IK WIL GEEN STRIJD MEER VOEREN. IK VECHT AL ZO LANG. IK WIL RUST, ALLEEN MAAR RUST.
HEEL GOED.

BJARKI EN UKKO ZULLEN ZO WEL TERUG ZIJN, DAN ZAL IK HET HUN OOK VERTELLEN.
WAAR ZIJN ZE EIGENLIJK?

ZE ZEIDEN DAT ZE GINGEN JAGEN...
JAGEN?

EN ZO TE ZIEN HEBBEN ZE FLINK WAT BUITGEMAAKT!
HÈ? MAAR...

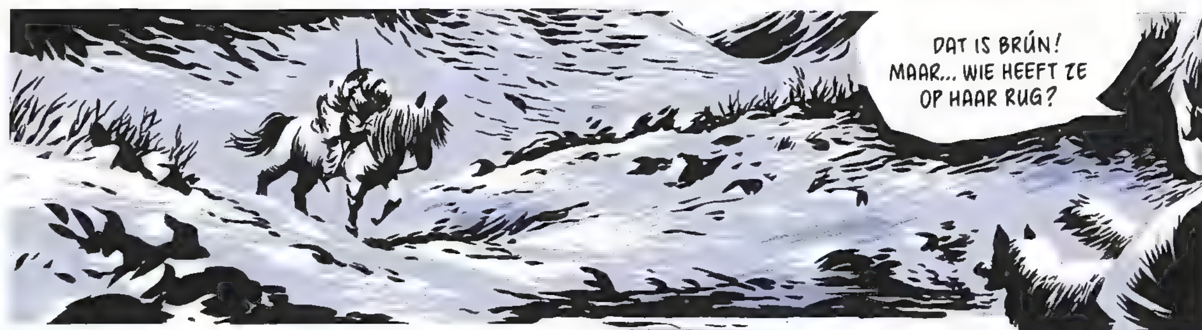

IK MAG OOK NOOIT WAT HIER. MAMA BEHANDELT ME NOG STEEDS ALS EEN KIND.

ALS IK WIL LEREN ZWAARDVECHTEN DAN HOUDT *NIEMAND* ME TEGEN! IK BEN PER SLOT TOCH *OTTAR*? ZOON VAN THORD, ZOON VAN *HARALD*, BIJ *THOR*!

GRR
IK ZAL ZE ALLEMAAL LATEN ZIEN WAT VOOR EEN ONVERSCHROKKEN VIKINGKRIJGER IK BEN! *WHAAH!*

GRAF
WFGRF
SIGGI?

GRAWFWF WFWF
WAT IS ER TOCH JONGEN? RUSTIG NOU!

DAT IS BRÚN! MAAR... WIE HEEFT ZE OP HAAR RUG?

SNEL SIGGI! HIJ VALT ERAF!

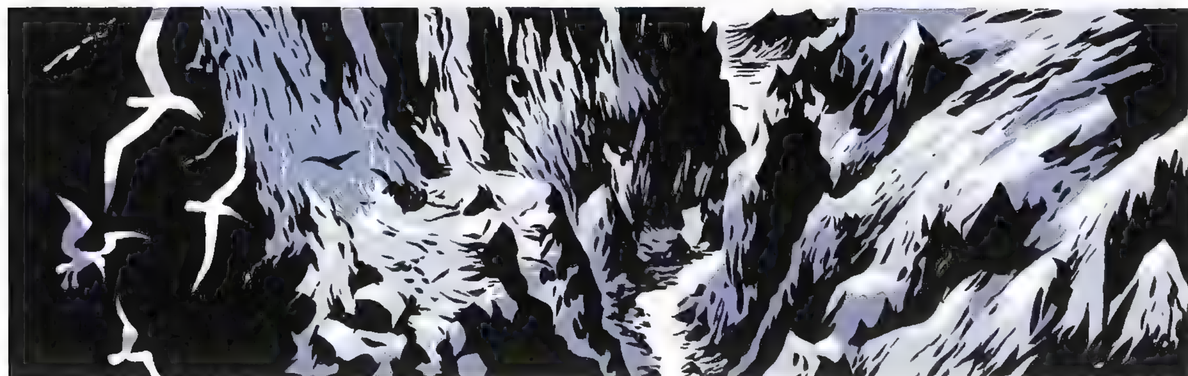

CORMAC!
NHG.

OTTAR? PRIJS DE HEER...! IK... HET SPIJT ME...

WAT IS ER GEBEURD?
...SPEER... TOKE... M... MOET... V...

IK GA MIJN MOEDER HALEN. IK BEN SNEL WEER TERUG, IK BELOOF HET!

MAMA! MAMA!

HALLO!
BENT U
THUIS?

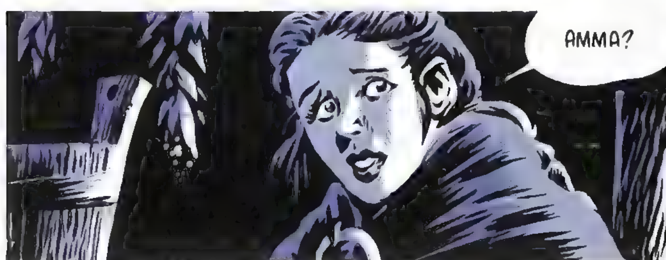

AMMA?
IK BEN HET,
VIGDIS.
...BILZEKRUID EN
NARWALTAND,
LAVAZOUT EN
SCHELPENZAND.

HAA, DAG MEISJE!
HEB JE ALLE SPULLEN
OP MIJN LIJSTJE
KUNNEN VINDEN?

ALLES WAAR U
OM VROEG.
HA! MOOI,
MOOI!

HAD DE KOOPMAN ZELFS MIJN SAFFRAAN? GEWELDIG?

WAT IS DIT VOOR BROUWSEL, GROOTMOEDER?
DAT IS EEN GENEESKRACHTIGE DRANK VOOR DE SCHAPEN VAN DE ASGEIRDSSONS. DIE ZIJN AL WEKENLANG ERNSTIG ZIEK.

DIT SNUFJE SAFFRAAN WAS HET ENIGE DAT ER NOG IN MOEST! HIHI!

AMMA?

JA, LIEF KIND?

HIJ IS TERUG.
WIE IS TERUG?

HALLSTEIN THORDSSON.

DAT WAS SLECHTS EEN KWESTIE VAN TIJD. ZIJN TERUGKEER HAD IK AL ETTELIJKE MANEN GELEDEN VOORZIEN IN EEN VISIOEN. JE NIEUWS KOMT DUS NIET ALS EEN VERRASSING.

HET LIJKT EROP DAT DE *NORNEN* ZIJN LOT EN DAT VAN ONZE FAMILIES NU EENMAAL MET ELKAAR VERWEVEN HEBBEN.

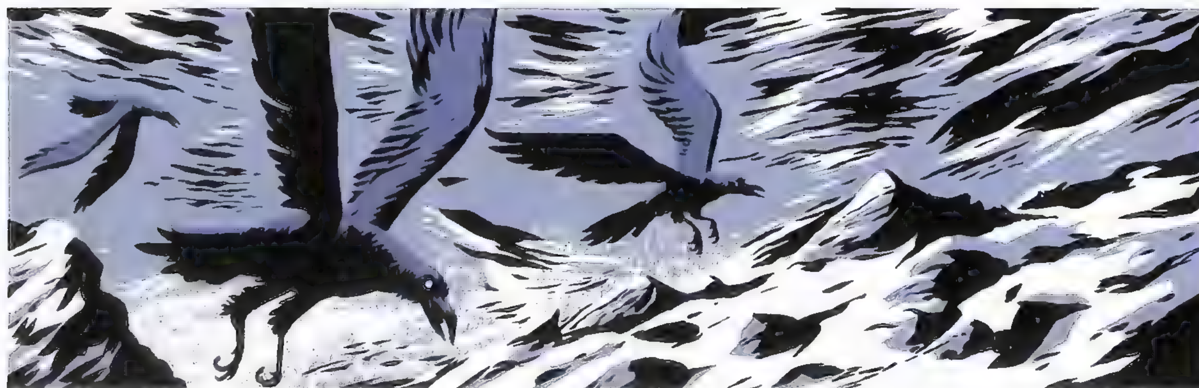

U BENT DE EERSTE AAN WIE IK HET VERTEL, AMMA. DE REST VAN DE FAMILIE WEET NOG VAN NIETS.
WAT OVERIGENS NIET BETEKENT DAT WIJ LIJDZAAM MOETEN TOEZIEN HOE DIE *MOORDENAAR* EN *VERKRACHTER* ZIJN GEWONE LEVEN WEER DENKT TE KUNNEN OPPAKKEN HIER.

JE MOEDER ZOU WILLEN DAT WE HALLSTEIN VERGEVEN VOOR ZIJN DADEN. HALLSTEIN'S MOEDER WAS OOK EEN CHRISTEN, WIST JE DAT?

ZOU JE VADER TOESTAAN DAT HIJ ZIJN ERFRECHT VAN HET ALTHING TERUGKRIJGT? IK WEET HET NIET. BIJ RAGNAR VERANDERT ALLES IN EEN MACHTSSPELLETJE. EN JE BROER? DIE ZOU HEM METEEN DE KOP WILLEN AFSLAAN DENK IK...
EN U?

IK? IK BEN **AUD**, DOCHTER VAN **OLAF PLATNEUS**, HERSIR UIT RINGERIKE IN NOORWEGEN. IK BEHOOR TOT DE EERSTE BEWONERS VAN DIT ONHERBERGZAME LAND! ZIJ DIE HUIS EN HAARD VERLIETEN OM ZICH HIER TE VESTIGEN! HIER WERD IK **UNN DE DIEPZINNIGE!** IK ZIE HET LICHT VAN MIDGARD DAN WEL NIET MEER, MAAR HET LICHT VAN DE **AESIR** ZIE IK DES TE HELDERDER!
SKÁDI, ZIJ DIE WRAAK EN GERECHTIGHEID EIST, ZOALS ZE DIE AFDWONG DOOR **LOKI** GEVANGEN TE ZETTEN EIST VAN ONS DAT WE DE DOOD VAN HRAFN EN DE ONEER DIE JOU IS AANGEDAAN WREKEN.
MAAR HOE?
WIJ VROUWEN BESCHIKKEN NIET OVER SCHERP GESLEPEN IJZER EN KLINKEND WAPENTUIG! ONZE MIDDELEN ZIJN VEEL SUBTIELER MAAR NIET MINDER DOELTREFFEND...
LUISTER, **VIGDIS!** DIT IS WAT WE GAAN DOEN...

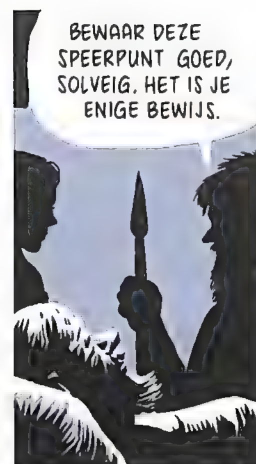

CORMAC HEEFT GELUK GEHAD. ER ZIJN GEEN VITALE DELEN GERAAKT.

EEN DOODGEWONE JACHTSPEER. KAN VAN IEDEREEN ZIJN.

HIJ GLOEIT HELEMAAL.
ALS HIJ DE OCHTEND HAALT MAAKT HIJ EEN GOEDE KANS.

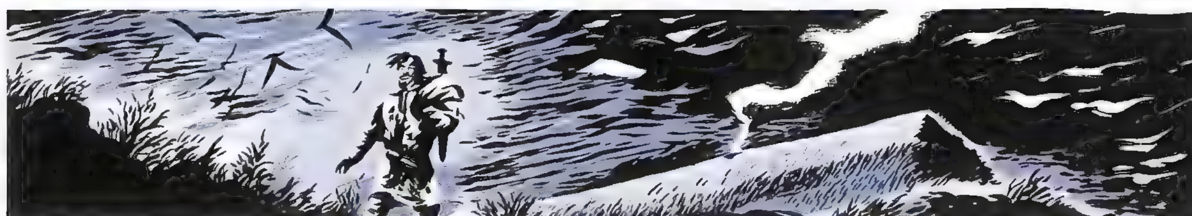

WIE DOET ZOIETS?
IK HEB GEEN IDEE, SOLVEIG! WE GAAN DIT TOT OP DE BODEM UITZOEKEN.

DE SCHULDIGE MOET GESTRAFT!
HET BELANGRIJKSTE IS NU DAT CORMAC HERSTELT. HIJ HEEFT VEEL BLOED VERLOREN.

BEWAAR DEZE SPEERPUNT GOED, SOLVEIG. HET IS JE ENIGE BEWIJS.

IK GA ME WASSEN. IK ZIT ONDER HET BLOED.

DANK VOOR JE HULP, HALLSTEIN. HET SPIJT ME VAN EERDER.
WE HEBBEN HET ER LATER WEL OVER. IK WIL EERST EEN BAD.

IK VRAAG VERGIFFENIS VOOR VANMIDDAG, TOSTE EN TOKE! UKKO EN IK HADDEN NATUURLIJK GEEN IDEE DAT JULLIE SOLVEIG'S BROERS WAREN!
WE DRINKEN EROP, BJARKI!
VERGEVEN.

DIE OPMERKING OVER DE GROOTTE VAN MIJN 'ZWAARD ZIEN WE DOOR DE VINGERS!
NET ALS DIE PIJL DIE BIJNA MIJN HAND DOORBOORDE?
HÈ HÈ!

SOLVEIG! HOE IS HET NU MET JE THRALL?
HALLSTEIN HEEFT DE WOND GEREINIGD EN VERBONDEN.

CORMAC SLAAPT NU, GELUKKIG. HIJ IS ER NIET BEST AAN TOE. WE KUNNEN ALLEEN MAAR AFWACHTEN.

HOPELIJK KAN HIJ ONS DAN VERTELLEN WIE HEM ZO HEEFT TOEGETAKELD. ARME MAN!
IK HOOP HET.

IK SNAP MAAR NIET WAAROM CORMAC NIET GEWOON MET JULLIE IS MEEGEKOMEN.
HIJ... EH... MOEDER HAD HEM NOG ERGENS VOOR NODIG...

...EH... JA... HIJ ZOU ACHTER ONS AAN KOMEN ZODRA HIJ KLAAR WAS...
ER WAS VEEL WERK TE DOEN...

VREEMD. CORMAC IS ONMISBAAR HIER OP THORDSSTADIR EN DAT WEET MOEDER. NOU, HIJ ZAL DAT ZELF KUNNEN OPHELDEREN, HOOP IK.

HOE DAN OOK, BEN IK BLIJ DAT JULLIE HIER NU ZIJN!
TUURLIJK, LIEVE ZUS! WE HEBBEN VANMIDDAG AL EVEN IN FÚGLSKOGUR KUNNEN RONDSPEUREN.

TOT WE NOGAL RUW WERDEN GESTOORD DOOR DEZE TWEE HEREN HIER!

ZAND EROVER NU! WIE WIL ER EEN LEKKER STUKJE GANS?

HEERLIJK! LATEN WE GAAN ETEN.
WAAR IS HALLSTEIN EIGENLIJK?

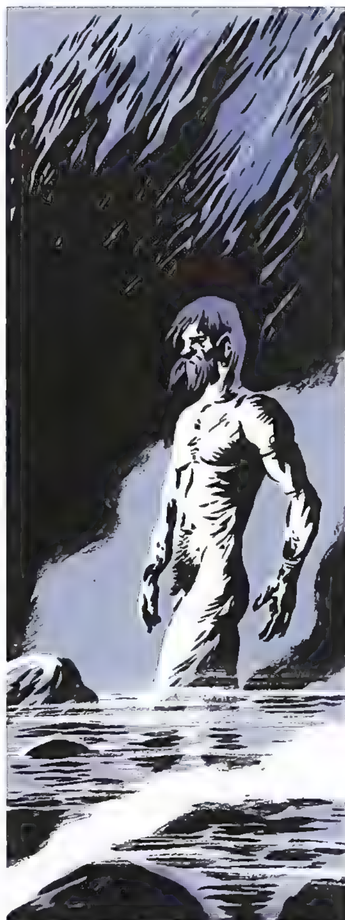

HALLSTEIN IS GAAN BADEN. WE BEWAREN WEL EEN STUK VOOR HEM.
ALS ER STRAKS NOG WAT OVER IS! BIJ THOR, WAT RUIKT DAT LEKKER!

HET WORDT MOOI, MOEDER.

HET BETEKENT ZO VEEL VOOR ONS, LIEVE EINAR!
HET IS EEN KLEINIGHEID.

DIT WORDT DE MOOISTE KERK VAN IJSLAND, DANKZIJ JOUW GULLE GIFT.
HET ZIJN PRIMA STAMMEN. GOED VOOR DIKKE PLANKEN.

WAAR HEB JE HET VANDAAN? HET IS GEEN DRIJFHOUT.

IK HEB ZO MIJN CONTACTEN, MOEDER. LATEN WE HET DAAROP HOUDEN.

NOGMAALS DANK LIEVE ZOON, OOK NAMENS THANGBRAND.
GRAAG GEDAAN.

KOM JE NAAR DE EERSTE GEBEDSDIENST?

MISSCHIEN MOEDER, MISSCHIEN.

IK BEGRIJP VAN ASLAUG DAT WE DEZE GULLE GIFT AAN JOU TE DANKEN HEBBEN, EINAR?
IK DOE MIJN MOEDER GRAAG EEN PLEZIER, THANGBRAND!

HET IS GEWELDIG! WE HEBBEN NU EEN VASTE PLEK VOOR HET VERKONDIGEN VAN GOD'S WOORD!
MOOI.

IK HOOP JOU EN JE VADER HIER OOK SPOEDIG TE KUNNEN VERWELKOMEN.
ÉÉN STAP TEGELIJK.

GOD ZIJ MET JE, MIJN ZOON!

VIGDIS?

WAAR KOM JIJ VANDAAN?
IK MOEST AMMA HELPEN. NU GA IK BADEN.

NU NOG? ER IS SLECHT WEER OP KOMST.

IK GA NIET LANG. IK BEN VOOR HET DONKER TERUG.

WEET MOEDER DAT JE BIJ AMMA BENT GEWEEST? JE WEET HOE ZE OVER DIE OUDE HEKS DENKT.

HEB IK HAAR TOESTEMMING NODIG DAN? WEET VADER EIGENLIJK WEL DAT JE HAAR HELPT MET DIE KERK VAN D'R?

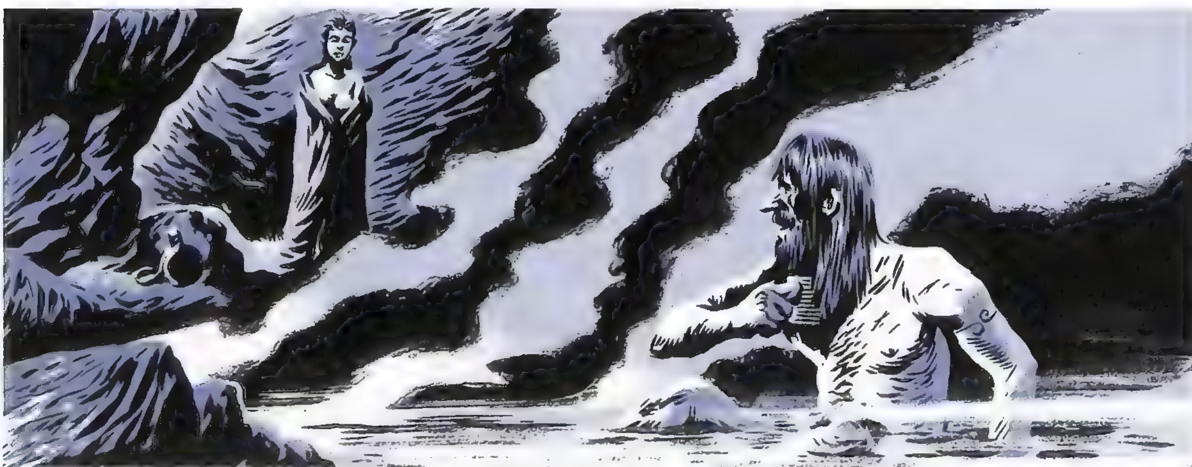

IK ZEG NIKS ALS JIJ OOK NIKS ZEGT.
VOORUIT. ONS GEHEIM BROERTJE!

BEN JIJ HET ÉCHT?

WIST JE DAT IK HIER WAS?

IK HAD ZO'N GEVOEL...

IK BEN ALTIJD AAN JE BLIJVEN DENKEN, VIGDIS!
SSST!

KOM.

LATEN WE EERST WAT DRINKEN.

WELKOM THUIS!
DANK JE!

THOR!

STERK ZEG...

VIGDIS? WAAROM DAT MES...?

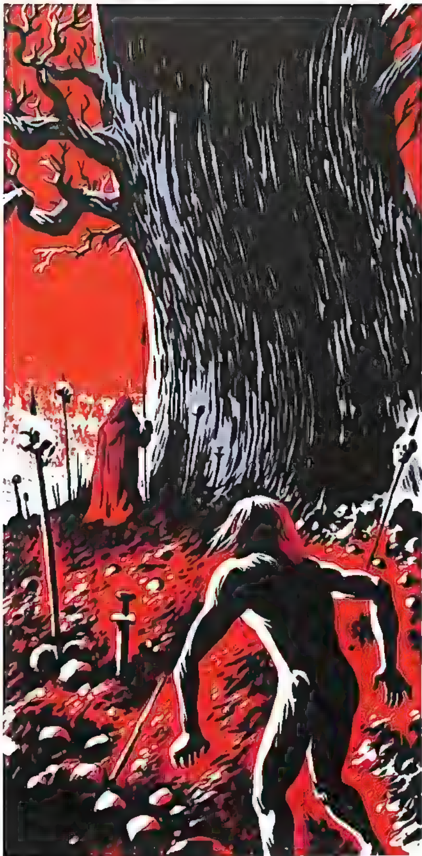

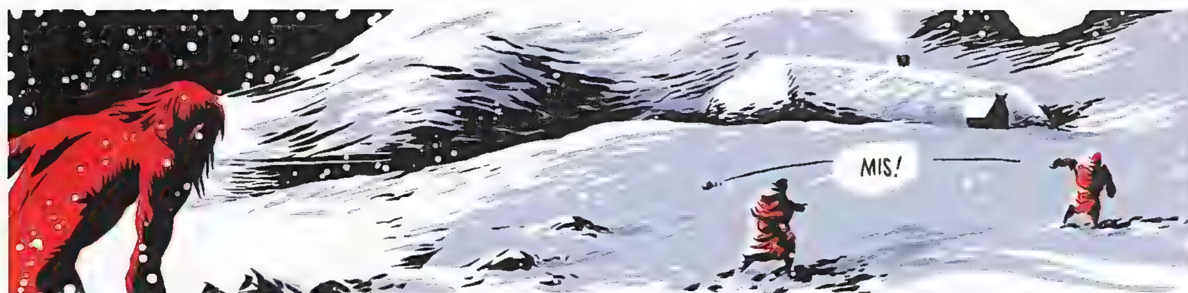

BEN IK DOOD?

NOG NIET...

CRAAAA
... NOG NIET, IJSLANDER!

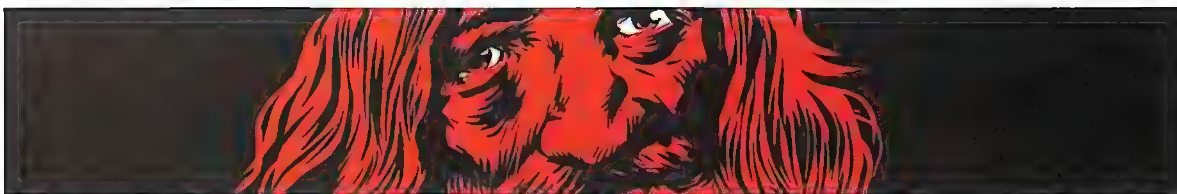

HAHA HA HA!

MIS!

JE GOOIT ALS EEN MEISJE
HRAFN! HALLSTEIN! JULLIE MOETEN NAAR BINNEN!

HÉ! NIET ZO STAREN JIJ!
AU!
HA HA!

HALLSTEIN IS OP VIGDIS! HALLSTEIN IS OP VIGDIS! HAHAHA!
HOU JE KOP!

LET OP ZIJN SCHIJNBEWEGING!

PAK DIE OPENING, HALLSTEIN!
SCHILD OMHOOG, HRAFN!

JOUW ZOON VERLIEST *WÉÉR*, RAGNAR!
JA, HRAFN! DE EER VAN DE FAMILIE STAAT OP HET SPEL!
HIJ HAD GELUK DIT KEER. IK STRUIKELDE.

AH, LEKKER VIGDIS, DANK JE!
HALLSTEIN HEEFT ZOALS GEWOONLIJK WEER ALLEEN OOG VOOR MIJN ZUS!

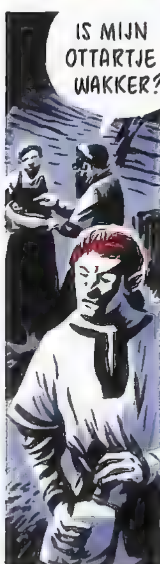

HALLO HALLSTEIN!

EEN BEKER BIER VOOR DE OVERWINNAAR!
DANK JE.

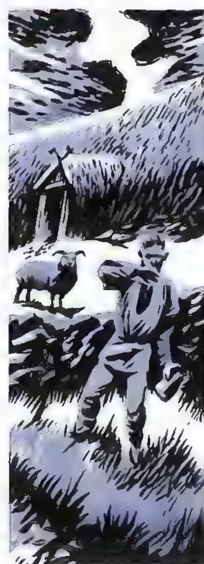

RAGNAR WIJST HELAAS JE HUWELIJKSAANZOEK AF. HET SPIJT ME VRESELIJK, HALLSTEIN!

IK BEGRIJP DAT HET MOEILIJK VOOR JE IS. WE ZOEKEN GEWOON EEN ANDERE VROUW VOOR JE, GOED?

IS MIJN OTTARTJE WAKKER?

HALLSTEIN?

WIST JE DAT IK HIER WAS?

IK HAD ZO'N GEVOEL...

GLG..

BEN JIJ NOU *DRONKEN?*

KOM EENS HIER, VIGDIS.

JE BENT VAN MIJ...
WAT WIL JE VAN ME?

WAT DOE JE NOU? LAAT ME LOS!

HALLSTEIN, NEE!

IK VERMOORD JE!

ARGL!

JE WAS ALS EEN BROER VOOR ME!

UGH HUGH!
JIJ HEBT GEEN EER!

IK WEET NIET WAT ME BEZIELDE...
VUILAK!

KOM HIER EN VECHT ALS EEN VENT!

IK HAD MEDE GEDRONKEN. IK... IK WAS KWAAD OMDAT IK NIET MET VIGDIS MAG TROUWEN VAN JE VADER...
DUS DAN VERGRIJP JE JE MAAR AAN HAAR?

EN WAT DACHT JE NOU, DAT JE ÉCHT MET VIGDIS MOCHT TROUWEN? JIJ? DE BASTAARDZOON VAN EEN BOERENLUL, VERWEKT BIJ ZIJN IERSE SLAVIN?

WÁT ZEI JE?
JOUW VADER MAAKTE ZIJN THRALL TOT ZIJN HOER!

GEEN WONDER DAT ZE STIERF TOEN JIJ ERUIT KWAM GEKROPEN!

DAT NEEM JE *TERUG*!
KOM DAN!

AARGH

HNF!
GRR!

ONDANKBARE *HOND*! MIJN FAMILIE IS ALTIJD GOED VOOR JE GEWEEST!

NU LAAT JE EINDELIJK JE WARE GEZICHT ZIEN, *BASTAARD!*

JE GAAT ERAAN!

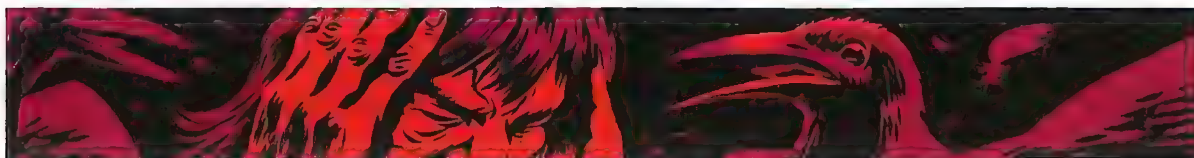

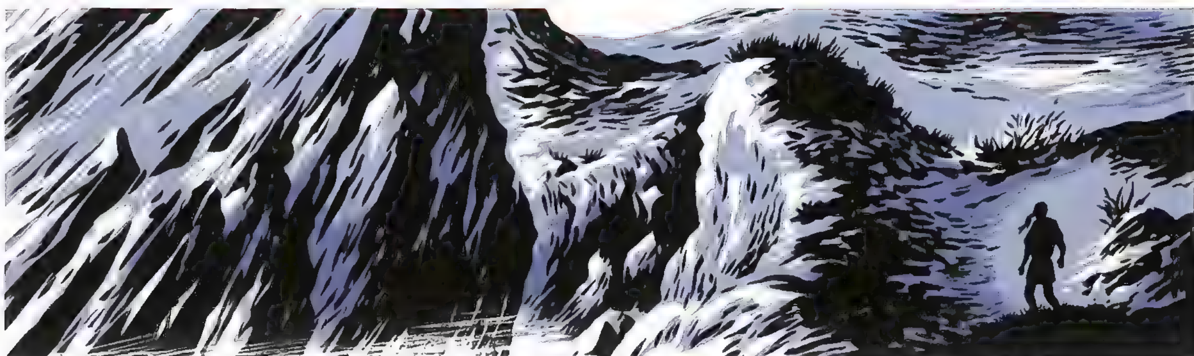

HUH?

OOH? WAT VOELT DAT KOUD...

KOUD.

HELP ME!

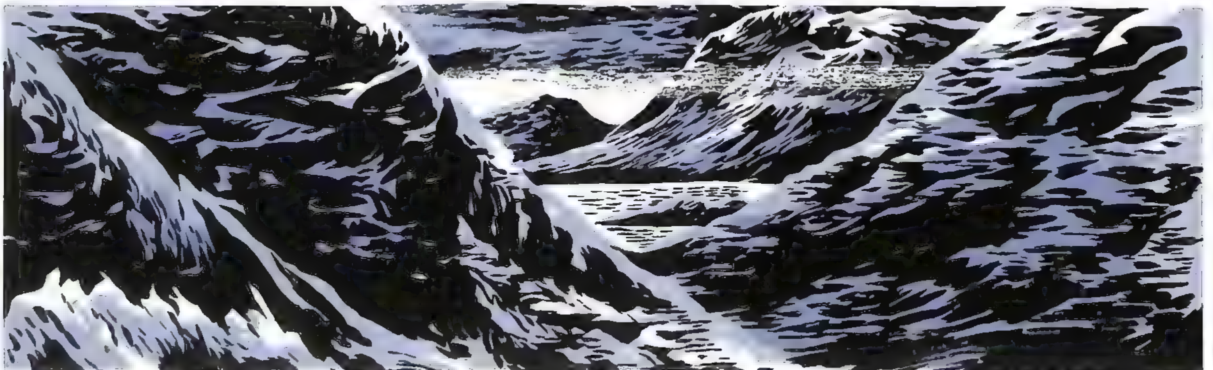
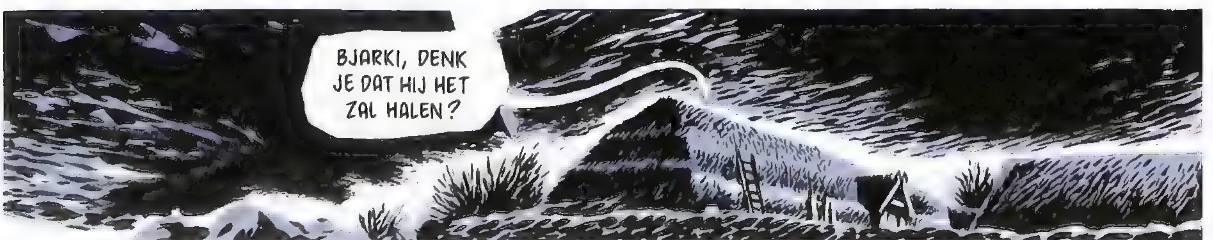

BJARKI, DENK JE DAT HIJ HET ZAL HALEN?

MOEILIJK TE ZEGGEN. IK HEB STERKERE MANNEN AAN VEEL MINDER ZIEN BEZWIJKEN.

MAAR IK HEB OOK MANNEN VEEL ERGER ZIEN OVERLEVEN. HET IS AAN DE GODEN, DENK IK.

IK GA PITTEN. VOOR JE HET WEET IS HET ALWEER LICHT.

BJARKI?

IK...EH... IK WIL NIET ALLEEN SLAPEN VANNACHT.

DIE PLEK NAAST ME IN BED IS AL TE LANG LEEG.
MAAR... TOSTE EN TOKE?

ZO'N GROTE KRIJGER ALS JIJ IS TOCH NIET BANG VOOR MIJN BROERS?

KOM!

ZO TE ZIEN HEB JIJ HEEL WAT MOETEN DOORSTAAN.
WAS IK EEN *SKALD*, DAN HAD IK VOOR ELK LITTEKEN EEN GEDICHT, SOLVEIG.

ALS IK EEN SKALD WAS DAN WAS IK NU VAST NIET MET STOMHEID GESLAGEN DOOR JE SCHOONHEID. DIE KAN ZICH METEN MET DIE VAN SIF.

ACH, DAT ZEG JE ALLEEN MAAR, VLEIER!

HALLSTEIN HAD ME WELEENS VERTELD OVER DE VROUWEN VAN IJSLAND. IK DACHT ALTIJD DAT 'IE MAAR WAT KLETSTE.

EN JIJ WEET ZEKER DAT JE GEEN SKALD BENT?
IK MEEN HET ECHT!

HOE HEB JE HALLSTEIN EIGENLIJK ONTMOET?

IN DE SKJALDBORG LEERT EEN MAN ZIJN ECHTE VRIENDEN KENNEN! WIJ ZIJN STRIJDMAKKERS VOOR HET LEVEN GEWORDEN!

ALS HALLSTEIN ER NIET WAS GEWEEST HAD IK NU DIT OOG NIET MEER GEHAD, EN HAD IK HOOGSTWAARSCHIJNLIJK OOK NIET NAAST JE GELEGEN!

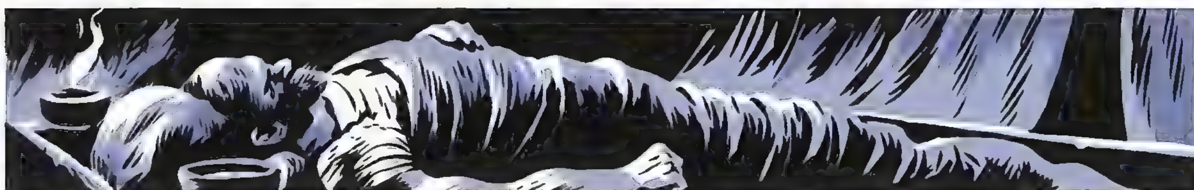

HIJ HEEFT MIJN LEVEN GERED EN SINDSDIEN WIJK IK NIET VAN ZIJN ZIJDE. IK BEN BLIJ TOE, WANT DAT HEEFT ME NAAR JOU GELEID...

WAAR IS HIJ
EIGENLIJK?

HIJ GING BADEN
IN DE WARME BRON.
IS HIJ NOG STEEDS
NIET TERUG?

IK GA HEM WEL ZOEKEN.
HIJ IS WEL ERG LANG WEG
INMIDDELS.
WEES
VOORZICHTIG.

KLK

PAS OP,
KLUNS!

...WIE?
HALLO, GEITEN-CORMAC!

N... NEE...

HELP!
SST!

WAT IS ER, SIGGI?
GRRR

HMBL!

NAF
TOKE! OPHOUDEN, ZE ZIJN WAKKER!

WEGWEZEN HIER!
KLOTE HOND!

IK *WIST* HET!
SIGGI!

NEE, UKKO!

HET ZIJN TOCH MIJN BROERS!

WAAROM PROBEERDEN ZE CORMAC TE DODEN, MAMA?
IK HEB GEEN IDEE!
CORMAC WIST TE VEEL.

HOE BEDOEL JE?
LATEN WE JE THRALL EENS VRAGEN VAN WIE DIE SPEER KWAM.

DENK JE DAT... NEE!

WAAROM IS IEDEREEN INEENS TEGEN MIJ?
IK NIET, HOOR!
ZEG, WAAR ZIJN HALLSTEIN EN BJARKI EIGENLIJK?

JA, JA, VIGDIS,
KINDJE...

ALLES GAAT
ZOALS IK HEB
VOORZIEN...

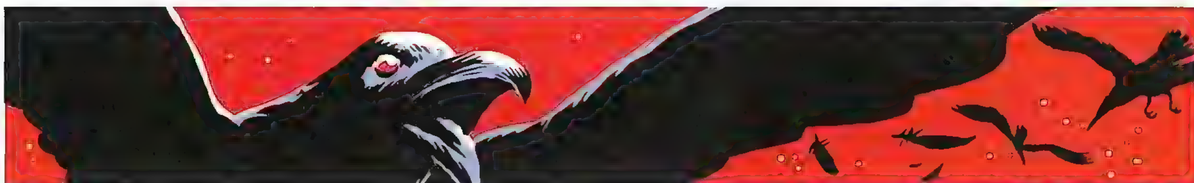

DE RUNEN LIEGEN
NOOIT TEGEN UNN DE
DIEPZINNIGE! HIH!!

ZO, EN NU WAT
VAN DAT HAAR
DAT JE HEBT
MEEGENOMEN.

DIE DRUK IK
IN DE ZACHTE
BIJENWAS...

EN KIJK EENS:
EEN *TREFFENDE*
GELIJKENIS!
HA HA HA HA!

HALLSTEIN THORDSSON! JE STAAT VANDAAG TERECHT VOOR DE MOORD OP HRAFN RAGNARSSON.

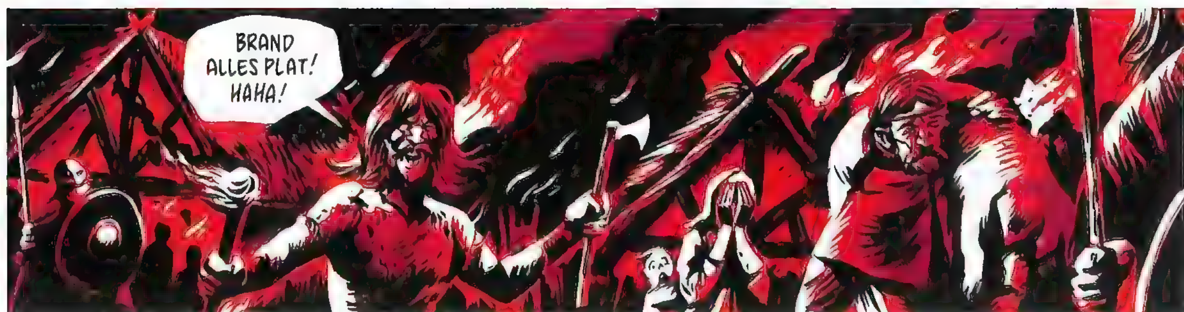

IK, KJETIL KVELD-ALFSSON, SPREEK NAMENS HET HELE ALTHING; ALS STRAF VOOR DEZE LAFFE DAAD ZUL JE WORDEN VERBANNEN VOOR DE DUUR VAN ZEVEN JAREN!

NEEM DIT ZWAARD, ZOON. DAT HET JE TROUW MAG DIENEN.

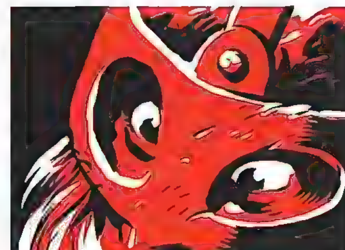

BRAND ALLES PLAT! HAHA!

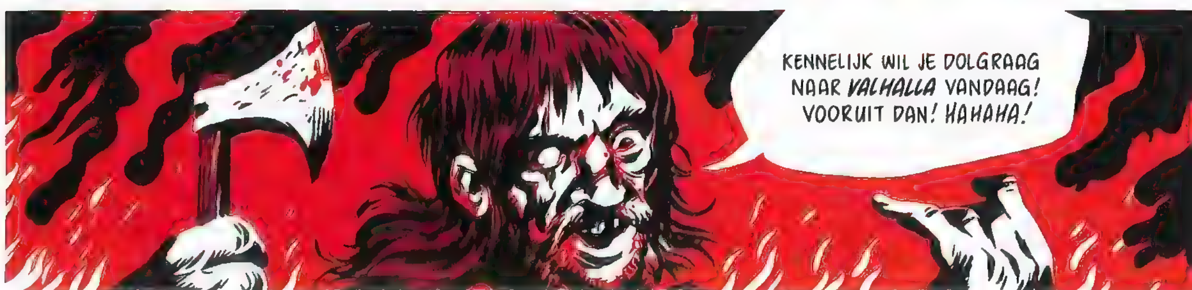

RUIK JE DAT, IJSLANDER? DAT IS DE GEUR VAN DE OVERWINNING!

EN NA EEN FLINKE SLACHTPARTIJ GAAT ER NIETS BOVEN EEN LEKKER JONG KUTJE.

LAAT HAAR LOS, BLÓDSKEGGUR!
HALLSTEIN, NEE!

NU VIND IK JE EEN BEETJE VERVELEND WORDEN, IJSLANDER!

KENNELIJK WIL JE DOLGRAAG NAAR VALHALLA VANDAAG! VOORUIT DAN! HAHAHA!

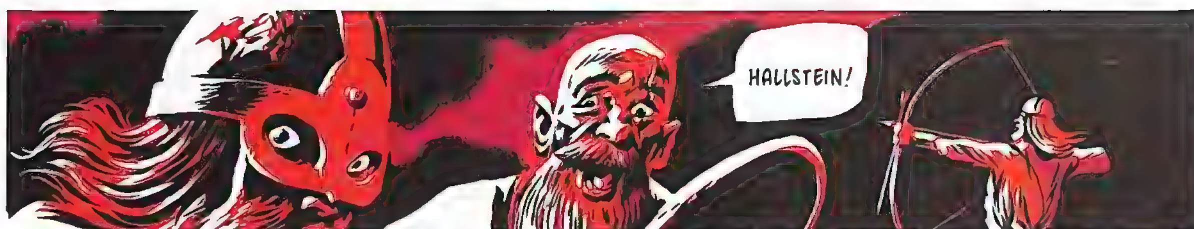

WAAAAAH

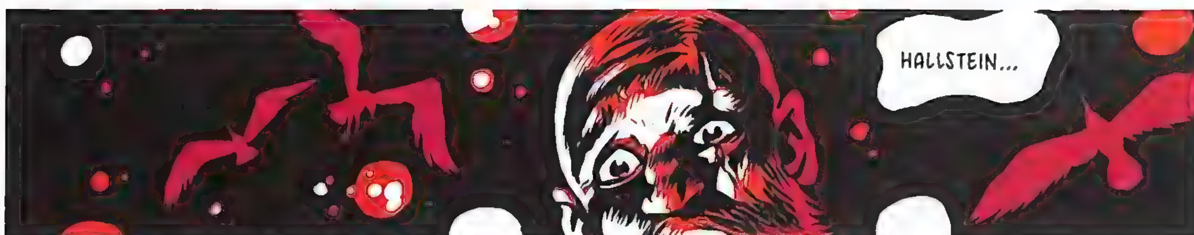

VERVLOEKT!

URG!

KOM! WEGWEZEN!

HALLSTEIN!

HALLSTEIN...

K... KOUD..
GEEN WONDER, RARE PLEK OM TE GAAN LIGGEN PITTEN, HOOR!

M... MAAR HOE LANG DAN?
BIJNA DE HELE NACHT.

NOU, IK HAD HET KENNELIJK NODIG...
KOM.

BJARKI?

DAT VOORSTEL VAN JOU OM EEN SCHIP TE ZOEKEN IS MISSCHIEN TOCH ZO GEK NOG NIET.

DE SITUATIE IS EH... WEL EEN BEETJE VERANDERD, IJSLANDER.
HOEZO?

SOLVEIG EN IK... EH...
OH.

IK HEB NU EEN HEEL GOEDE REDEN OM IETS LANGER TE BLIJVEN.
IK SNAP HET. IK BEN BLIJ VOOR JULLIE.

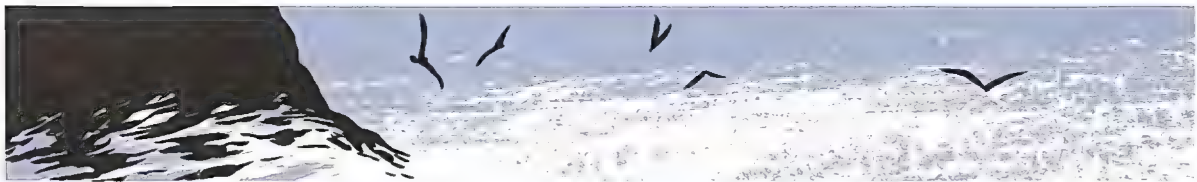

HOE IS HET MET CORMAC?

HIJ SLIEP VREDIG TOEN IK WEGGING OM...
WACHT.

JONGENS, KOM VLUG!

WAT KIJKEN JULLIE ERNSTIG. WAT IS ER GEBEURD?

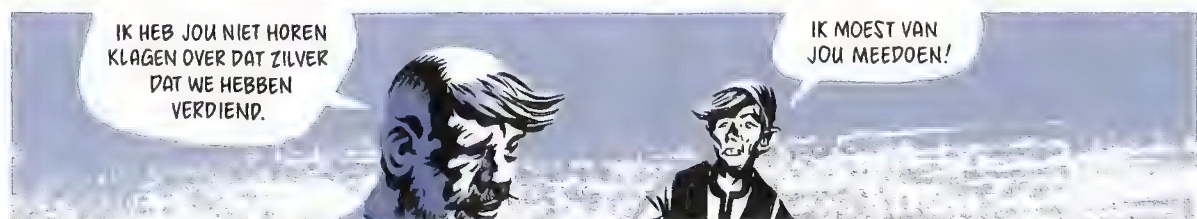

PFF.

DAT GING WEER LEKKER.

JE HAD DIE SPEER OOK GEWOON RAAK MOETEN GOOIEN!
DIT IS NU INEENS MIJN SCHULD?

EN WIENS PLAN WAS HET EIGENLIJK OM MET EINAR RAGNARSSON IN ZEE TE GAAN?

IK HEB JOU NIET HOREN KLAGEN OVER DAT ZILVER DAT WE HEBBEN VERDIEND.
IK MOEST VAN JOU MEEDOEN!

LUL!
KLOOTZAK!

HA HA!
HÈ HÈ!

EN NU? TERUG NAAR HUIS?
WAT ZEGGEN WE TEGEN MA? NEE HOOR, WE GAAN NAAR EINAR!

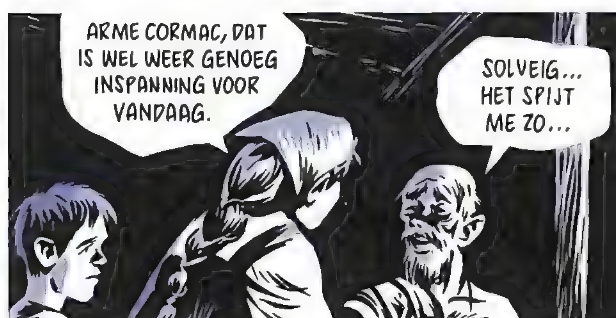

IEMAND MOET HEM TOCH VERTELLEN DAT *HALLSTEIN THORDSSON* IS TERUGGEKEERD?

ÉN DAT ZIJN AANSTAANDE BRUID HET BED DEELT MET DIE KALE EIKEL! MET ZIJN VORKBAARD!
HA HA! ZAL 'IE BLIJ MEE ZIJN!

WE HADDEN DE PAARDEN NIET ACHTER MOETEN LATEN.
STRAKS MAAKT EINAR ONS HEER EN MEESTER OP THORDSSTADIR. DAN HOEVEN WE *NOOIT* MEER TE LOPEN, TOKE!

...IK PROBEERDE TE VLUCHTEN MAAR HEER TOKE, UW BROER, GOOIDE ZIJN SPEER EN...IK...

IK VIEL... EN... ALLES WERD ZWART...

ARME CORMAC, DAT IS WEL WEER GENOEG INSPANNING VOOR VANDAAG.
SOLVEIG... HET SPIJT ME ZO...

STIL MAAR. DRINK JE *SKYR*.

WAAROM ZOUDEN JE BROERS SAMENSPANNEN MET EINAR?
ZEI JIJ NIET DAT HOUT HIER EVENVEEL WAARD WAS ALS ZILVER, IJSLANDER?

TOSTE EN TOKE ZIJN ALTIJD AL JALOERS OP ME GEWEEST OMDAT IK THORDSSTADIR ERFDE.

IK DENK DAT EINAR MIJ ZO ONDER DRUK WILDE ZETTEN.
MAAR IK HAD NOOIT KUNNEN DENKEN DAT TOSTE EN TOKE GEWELD ZOUDEN GEBRUIKEN.

IK VREES DAT MIJN BROERTJES RECHTSTREEKS NAAR EINAR ZIJN GEREND, NU ZE WETEN DAT JIJ HIER BENT, HALLSTEIN!

ZOALS IK EERDER TEGEN JE ZEI; VOOR HEM BEN IK NIET BANG.
MAAR HIJ KOMT MET MINSTENS TWINTIG MAN ACHTER JE AAN, HOOR!

DE JONGENS EN IK HEBBEN WEL VOOR HETERE VUREN GESTAAN, HÈ, KALE?
TWINTIG MAN. DAT IS WEL VEEL HOOR! KUN JIJ NIEMAND OPTROMMELEN, SOLVEIG?

JA, JE VADER WAS OOIT WETSPREKER EN EEN MACHTIG GODHI. DAT IS HIJ NOG STEEDS, NEEM IK AAN?
MIJN VADER IS INMIDDELS ERG OUD. MAAR VLAK MIJN MOEDER NIET UIT!
IK WIL HAAR WEL OM HULP GAAN VRAGEN ALS IEMAND ME DE WEG KAN WIJZEN?

MIJN MOEDER KENT JOU HELEMAAL NIET. DAT KAN SLECHT AFLOPEN.

IK GA WEL.

NEE, OTTAR! DAT IS TE GEVAARLIJK!
IK GA DOOR DE BERGEN, SIGGI GAAT MET ME MEE, MAMA!

HIJ IS DE ENIGE HIER DIE KAN GAAN, SOLVEIG. HIJ WIL GRAAG HELPEN.

WEET JE HET ZEKER?
JA. HIJ IS EEN ZOON VAN THORD!

WEES JE VOORZICHTIG?
JA, MAMA.

HA! DIE ZWARTE HENGST IS FEL ZEG! DAT IS EEN VECHTER!
HIJ HEET SLEIPNIR.

HOEVEEL HEB JE VOOR HEM BETAALD?
NIETS. KÁLFR WAS ONS NOG WAT SCHULDIG, VADER.

HIHIRR
ZORG DAT SLEIPNIR HET BESTE HOOI KRIJGT. EN HOU 'M BIJ DE MERRIES VANDAAN.
JA, VADER.

HEBBEN WE EINDELIJK WEER EENS EEN KAMPIOEN VOOR DE KOMENDE *HÉSTAVIG!*
DAT DENK IK OOK, MET DEZE HENGST KUNNEN WE...
GRWF!!

KIJK EENS AAN: TOSTE EN TOKE KJETILSSON.
GEGROET, RAGNAR GUNNLAUGSON EN EINAR RAGNARSSON!

WAARAAN HEB IK DEZE EER TE DANKEN?
WIJ KOMEN DIRECT VAN THORDSSTADIR...
...MET NIEUWS...

EN WAT VOOR NIEUWS! *HALLSTEIN THORDSSON* IS TERUGGEKEERD! HIJ HEEFT EEN BENDE GEWAPENDE SCHURKEN MEEGENOMEN EN ZE HEBBEN ZICH VERSCHANST OP THORDSSTADIR!

WÁT ZEG JE?!
HFF!

WE ZIJN BLIJ DAT WE HEELHUIDS HEBBEN WETEN TE ONTKOMEN. WE ZIJN BEDREIGD EN ZELFS BESCHOTEN!
ZE HEBBEN ONZE PAARDEN EN ONZE WAPENS INGEPIKT!

WE VERZAMELEN OGENBLIKKELIJK DE THINGMANNEN!
MAAR EINAR...

DIE KLOOTZAK ZAL STRAKS WENSEN DAT HIJ NOOIT WAS TERUGGEKEERD!
EINAR...

JE BENT EEN HEETHOOFD, JONGEN! NIET ZO OVERMOEDIG, WIE WEET WAT JE ZAL AANTREFFEN!
ZEVEN JAAR GELEDEN WAS IK NOG TE ONERVAREN. NU ZAL IK AFMAKEN WAAR IK AAN BEGONNEN BEN.

MAAR...
DIT KEER ZAL HET RECHT ZEGEVIEREN, VADER! ZONDER ALTHING!

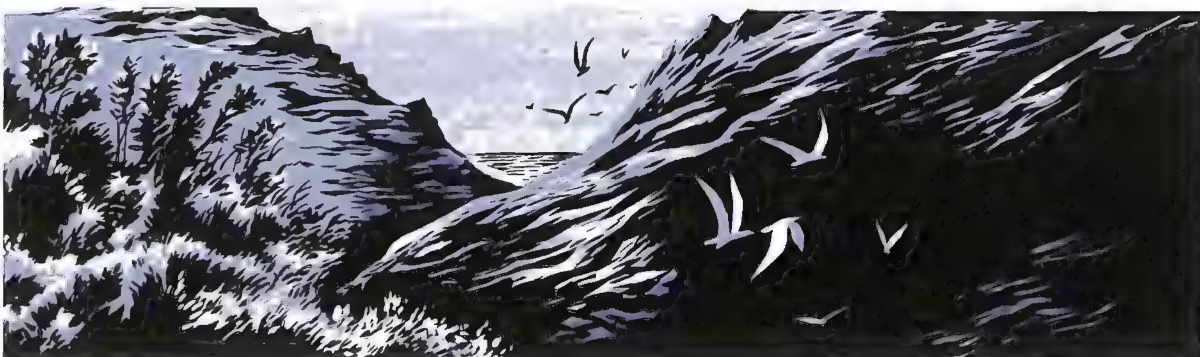

OD! GRIMM! SPRING OP JULLIE PAARDEN EN VERZAMEL EEN DOZIJN VAN ONZE STERKSTE JONGENS!
METEEN, HEER.

ZEG DAT ZE HUN WAPENS EN SCHILDEN MOETEN MEENEMEN!

WE TREKKEN TEN STRIJDE.

HOU JE OGEN OPEN DAARBOVEN, UKKO!
IK HEB DE BLIK VAN EEN HAVIK!

EINAR HEEFT VOORNAMELIJK EEN PROBLEEM MET *MIJ*, SOLVEIG. DIE SPEER...?

DIT IS MIJN HUIS, HALLSTEIN! MOCHT HET OP VECHTEN AANKOMEN DAN BEN IK GRAAG VOORBEREID!

GOED, ALS JE HET ZO STELT...
DAT DACHT IK OOK...

JONGENS! *BEZOEK!*

IK TEL VIJFTIEN MAN TE PAARD.
LAAT MIJ HET WOORD MAAR DOEN.
DAAR GAAN WE.

DAT IS VER GENOEG.

MIJN AANZOEK STAAT NOG STEEDS, SOLVEIG. MAAR DAAR KOM IK NIET VOOR VANDAAG.

IK KOM VOOR DIE *MOORDENAAR* DAAR!

HALLSTEIN IS BIJ MIJ TE GAST.

MIJN BALLINGSCHAP ZIT EROP, EINAR. GEDANE ZAKEN NEMEN GEEN KEER, MAAR IK BEN HIER OM...

ZWIJG!

IK EIS DAT JE HALLSTEIN ONMIDDELLIJK AAN ME UITLEVERT.

NOOIT, EINAR.

LAAT HET ALTHING OVER HEM BESLISSEN. DAT IS HET BESTE.

DAN LEGGEN WE ZE GELIJK DE ZAAK VAN JOUW MOORDPOGING OP MIJN ARME THRALL CORMAC VOOR.

DAT IS EEN SERIEUZE BESCHULDIGING! HEB JE GETUIGEN? DAT ZOOITJE ONGEREGELD ZEKER?
WACHT MAAR AF! MIJN VADER IS NOG ALTIJD WETSPREKER!

HA! JOUW VADER? DIE IS ZOWAT KINDS. MIJN VADER HEEFT DE MEESTE MACHT IN DIT GEWEST, EN WAT DAN NOG, JE KUNT TOCH NIETS BEWIJZEN.

GENOEG GEPRAAT!

PAK DIE MOORDENAAR, MANNEN!

IK WIL HEM LEVEND!
KOM ACHTER MIJ STAAN, SOLVEIG!

IK WIL GEEN BLOED MEER VERGIETEN.
TREK NOU JE ZWAARD, MAN!

PAS OP VOOR DIE VENT OP HET DAK!

THRM

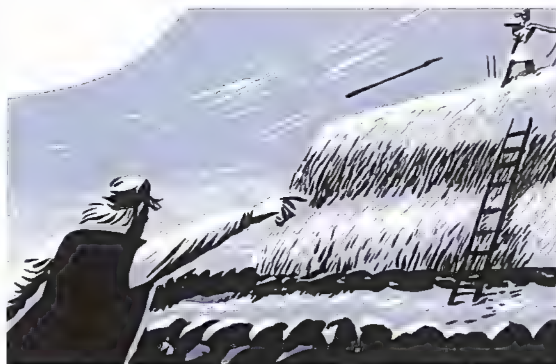

AAH!

THWK

AAGH!
EEN HALF POND ZILVER VOOR DEGENE DIE DIE BOOGSCHUTTER UITSCHAKELT!

KOM, TOKE!
GEEF ME EEN SPEER! VLUG!

JE KAN 'M HEBBEN, TOKE!

UUGH!

UKKO!

JULLIE LATEN ME GEEN KEUS!
ZO KEN IK JE WEER, IJSLANDER!

KOM MAAR OP!
WIE STERFT HET EERST?

STOP DEZE WAANZIN!

WAT?
MAMA!
SOLVEIG! KIJK!

OTTAR!

ZO TE ZIEN KOM IK NET OP TIJD.
DIT IS IETS TUSSEN MIJ EN HALLSTEIN, RAGNHILDUR.

HOE DURF JIJ ZOMAAR HET RECHT IN EIGEN HAND TE NEMEN, EINAR RAGNARSSON!
IK EIS ALLEEN GENOEGDOENING VOOR DE MOORD OP MIJN BROER.

OOK GENOEGDOENING IS EEN ZAAK VOOR HET ALTHING. BOVENDIEN IS DIT HET HUIS VAN MIJN DOCHTER, OF WAS JE DAT VERGETEN?

IK SPREEK NAMENS MIJN ECHTGENOOT EN WETSPREKER KJETIL KVELD-ALFSSON. LEG ALLEMAAL DE WAPENS NEER EN GA NAAR HUIS!

IK HEB VIJF KINDEREN TE VOEDEN, EINAR.
HET SPIJT ME EINAR, DIT HEEFT ZO GEEN ZIN.

GOED, JIJ WINT VANDAAG, RAGNHILDUR. DAN ZAL IK MIJN RECHT VIA HET ALTHING HALEN.

KOM, MANNEN, ALLEMAAL TE PAARD. WE GAAN.

HET LAATSTE WOORD IS HIEROVER NOG NIET GESPROKEN.

WAAR GAAN JULLIE HEEN, ZONEN?

IK HEB GEHOORD OVER JULLIE HOUTHANDELTJE.

EN DAT JULLIE DIE ARME CORMAC ZO HEBBEN TOEGETAKELD! ZO ZIJN JULLIE TOCH NIET OPGEVOED?
HET WAS DE HEBZUCHT.
HET SPIJT ONS.

JULLIE HEBBEN DE FAMILIE ONEER AANGEDAAN. DAT KAN NIET ONGESTRAFT BLIJVEN. OOK JULLIE ZULLEN VOOR HET *ALTHING* MOETEN VERSCHIJNEN.

DAAR ZIJN ZE! VUILE HONDEN!
NEE, BJARKI!

LAAT ME LOS! IK MAAK ZE AF, DIE VUILAKKEN!
NEE, KAALKOP! HET STOPT HIER!

HET BLIJVEN MIJN BROERS, LIEVERD!
MAAR... UKKO...

ZE KOMEN ER NIET MEE WEG, BJARKI. HET ALTHING ZAL OVER ZE OORDELEN.

UKKO...

EINDE VAN DE REIS, IJSLANDER...

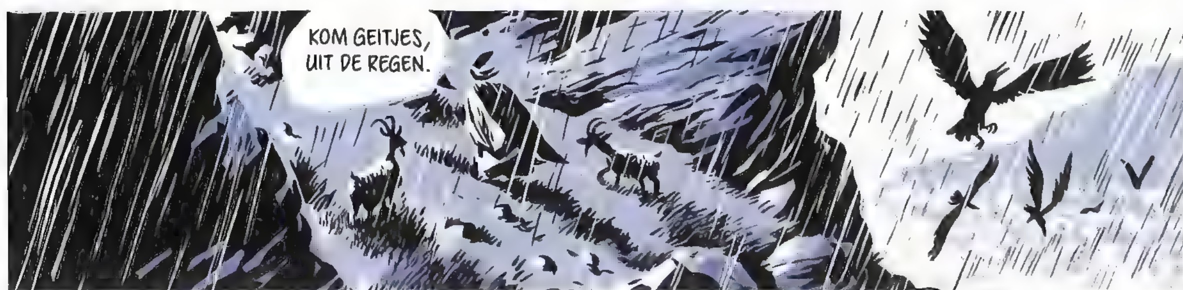

BEGRAAF JE ME ONDER DE BERKEN?

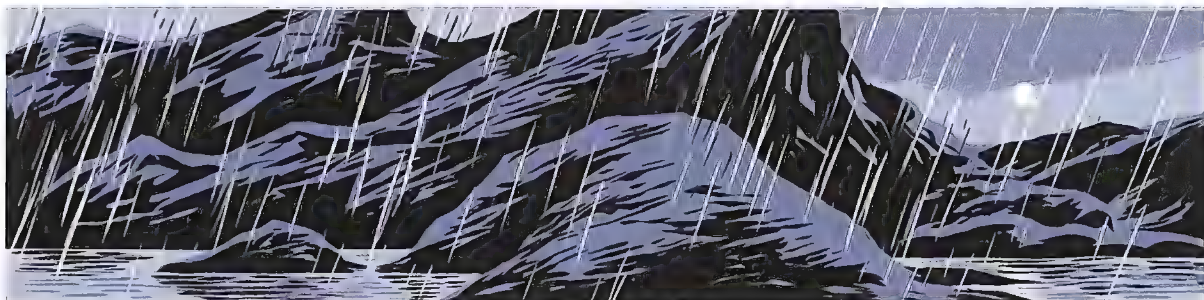

VAARWEL, MIJN VRIEND.

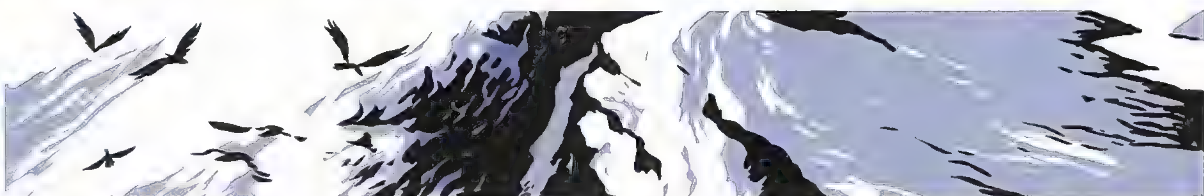

HET IS BIJNA ZOVER, KINDJE.
MAAR *WANNEER* DAN, AMMA?

ALS DE TIJD DAAR IS MERK JE HET VANZELF.

HOU HET IN DE TUSSENTIJD GOED VERBORGEN, *VIGDIS!*

KOM GEITJES, UIT DE REGEN.

TOSTE EN TOKE KJETILSSON...

ALS *WEREGILD* VOOR HET STELEN VAN KOSTBAAR HOUT EN VOOR DE AANVAL OP DE THRALL *CORMAC* MOETEN JULLIE IEDER TWEE POND ZILVER BETALEN...

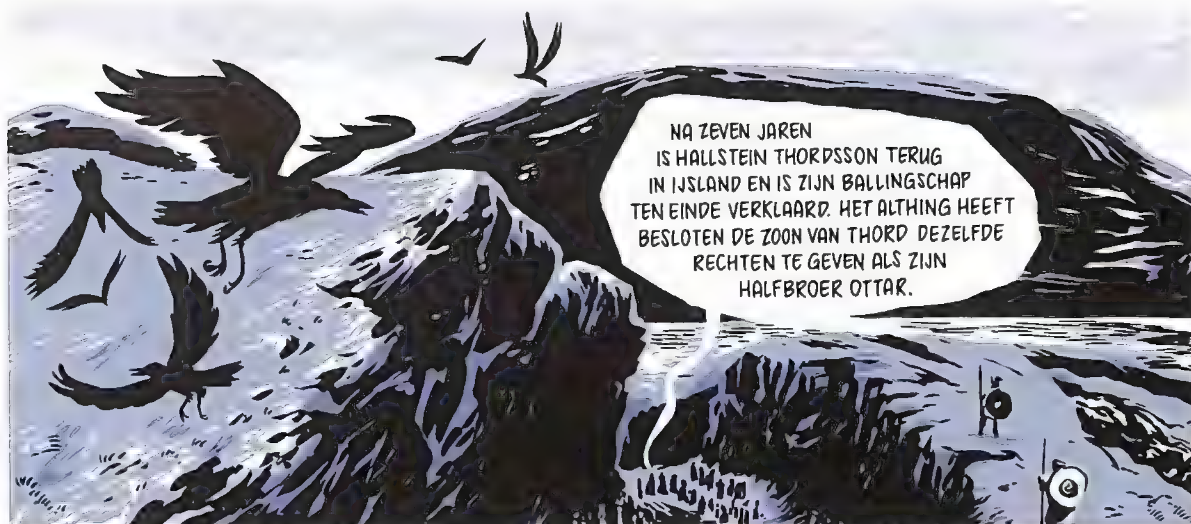

HET ALTHING HEEFT BESLOTEN DAT JULLIE GEDURENDE ÉÉN JAAR NIET IN DE WESTFJORDEN MOGEN KOMEN.

EN DE MOORD OP UKKO DE FIN DAN?

VOOR DE DOOD VAN UKKO IS GEEN WEREGILD VERSCHULDIGD.

HOEZEER WIJ ZIJN DOOD OOK BETREUREN, HET WAS VOLGENS DE WET GEEN MOORD. GETUIGEN HEBBEN VERKLAARD DAT HIJ OP MEERDERE THINGMANNEN HEEFT GESCHOTEN MET PIJL EN BOOG.
WAT?

DAT BRENGT ONS BIJ DE LAATSTE ZAAK VAN VANDAAG: DE TERUGKEER VAN EEN BALLING...

NA ZEVEN JAREN IS HALLSTEIN THORDSSON TERUG IN IJSLAND EN IS ZIJN BALLINGSCHAP TEN EINDE VERKLAARD. HET ALTHING HEEFT BESLOTEN DE ZOON VAN THORD DEZELFDE RECHTEN TE GEVEN ALS ZIJN HALFBROER OTTAR.

IN OVERLEG MET THORD'S WEDUWE, MIJN DOCHTER SOLVEIG, IS ER BESLOTEN DAT HIJ WETTIG ERFGENAAM IS EN RECHT HEEFT OP ÉÉNDERDE DEEL VAN THORDSTADIR EN ALLE BEZITTINGEN DIE DAARBIJ HOREN.

MAAR... DIT KAN TOCH NIET? DIT IS TOCH GEEN RECHTSPRAAK?
EINAR, NIET DOEN!

DIT WAS DE PRIJS DIE IK MOEST BETALEN OM TE VOORKOMEN DAT ZE *JOU* ZOUDEN AANKLAGEN VOOR DIEFSTAL EN MOORD!
GENOEG GEKONKEL!

IK, EINAR RAGNARSSON, DAAG HALLSTEIN THORDSSON UIT VOOR EEN DUEL. IK EIS EEN *HOLMGANG*!
EINAR!

EEN HOLMGANG?
WEET JE WEL WAT JE DAAR ZEGT, EINAR?
EEN DUEL?
HIJ HEEFT HET RECHT.
BIJ THOR!
IK HEB HET RECHT HALLSTEIN UIT TE DAGEN. NU HIJ WEER EEN THINGMAN IS, OM DE DOOD VAN MIJN BROER TE WREKEN.

VOLGENS ONZE WETTEN HEEFT HIJ INDERDAAD HET RECHT DAARTOE. AANVAARD JIJ DEZE UITDAGING, HALLSTEIN?

WAT KAN IK DOEN OF ZEGGEN OM JE PIJN TE VERZACHTEN, EINAR?

HOE VAAK HEB IK NIET GEWENST DAT HET ANDERS WAS GELOPEN, DIE DAG, ZEVEN JAAR GELEDEN!

KENNELIJK HEBBEN DE NORNEN DIT LOT VOOR ME GEWEVEN.
ALS DIT NODIG IS OM RUST TE BRENGEN...

...DAN AANVAARD IK JE UITDAGING.
MOOI. DAN ZIE IK JE BIJ DE RIVIER.

HIERMEE VERKLAAR IK DEZE VERGADERING VOOR GESLOTEN.
EINAR! IK WIL NIET NÓG EEN ZOON KWIJT!
DIT IS NIET DE JUISTE WEG, MIJN ZOON!

ONZE LIEVE HEER ZEGT: 'ZO WIE U OP DE RECHTERWANG SLAAT, KEERT HEM OOK DE ANDERE TOE'.

JOUW SLAVENGOD HEEFT HIER GEEN MACHT, PRIESTER. VAL ME NIET LASTIG MET DIE LAFHARTIGE ONZIN!
EINAR! ZEG DAT HET JE SPIJT!

NEE, MOEDER, DEZE KEER NIET!

IK WEET NIET WAT IK ZEGGEN MOET, THANGBRAND.
HIJ KOMT NOG WEL TOT INKEER, ASLAUG.

VIGDIS! GA JE MEE?
IK KOM ERAAN, MOEDER.

MIJN GROOTVADER WON NOG EENS EEN HOLMGANG.
IK ZET MIJN ZILVER OP DE ZOON VAN THORD. HIJ HEEFT ZEVEN JAAR ALLEEN MAAR GESTREDEN, ZEGGEN ZE.
HIJ HEEFT IN ENGELAND EN IERLAND GEPLUNDERD, HOORDE IK.
ONDERSCHAT EINAR NIET!
WE ZULLEN HET SNEL GENOEG WETEN...

TOCH SNAP IK HET NIET, HALLSTEIN...

WAAROM KAN IK *TOSTE* EN *TOKE* NIET UITDAGEN VOOR EEN DUEL?

IK LEG HET JE NOG ÉÉN KEER UIT, KAALKOP: JIJ BENT GEEN *THINGMAN* HIER. DAT BETEKENT DAT JE NIET DEZELFDE RECHTEN HEBT ALS IK OF EINAR.
IK KAN HIER TOCH NIET OP MIJN REET ZITTEN TERWIJL DIE TWEE VRIJ RONDLOPEN?

ER IS WEREGILD BETAALD AAN SOLVEIG. DAARMEE IS DE ZAAK AFGEDAAN.

DE SPIRAAL VAN GEWELD MOET *EENS* WORDEN DOORBROKEN. WRAAK VRAAGT OM WEDERWRAAK...

IK ZAL PROBEREN ME ERBIJ NEER TE LEGGEN, IJSLANDER. EN JIJ DAN? WORDT DIT JE LAATSTE GEVECHT?
JA. ALS HET AAN MIJ LIGT WEL.

ZORG DAT JE WINT. DOE HET VOOR UKKO.
VOOR UKKO.

VOORUIT DAN.
KOM.

WELKOM, *HALLSTEIN THORDSSON* EN *EINAR RAGNARSSON*.

DE REGELS ZIJN EENVOUDIG. TWEE KRIJGERS BETREDEN HET EILAND. DEGENE DIE HET EILAND LEVEND VERLAAT WINT DE *HOLMGANG*. JULLIE KRIJGEN IEDER DRIE SCHILDEN.

HEE, WAT HEB JE DAAR, VIGDIS?

NIETS, MOEDER!

DUS JIJ DACHT NA ZEVEN JAAR BALLINGSCHAP ZOMAAR TERUG TE KUNNEN KEREN?

IK HEB AL DIE TIJD GEWACHT. EINDELIJK KAN IK MIJN BROER WREKEN!

WREKEN MET JOUW BLOED!

KNK

THNNK

DAT WAS JE EERSTE SCHILD.

JIJ DENKT DAT JE HEEL WAT BENT, HÈ?

DAT WAS VROEGER OOK AL ZO. JIJ EN HRAFN. IK TELDE NIET MEE...

EIGENLIJK HEB JE MIJ EEN DIENST BEWEZEN DOOR HRAFN TE DODEN.

HET WAS HRAFN VOOR EN HRAFN NA. WAAR WAS IK, ALS JONGERE BROER?

ALS IK MET JOU HEB AFGEREKEND STAAT NIEMAND ME MEER IN DE WEG. IK TROUW MET SOLVEIG EN ZORG DAT ZE SNEL MIJN ERFGENAAM VOORTBRENGT, ZE IS NOG JONG...

EN DAT IS TWEE!
EAGH!

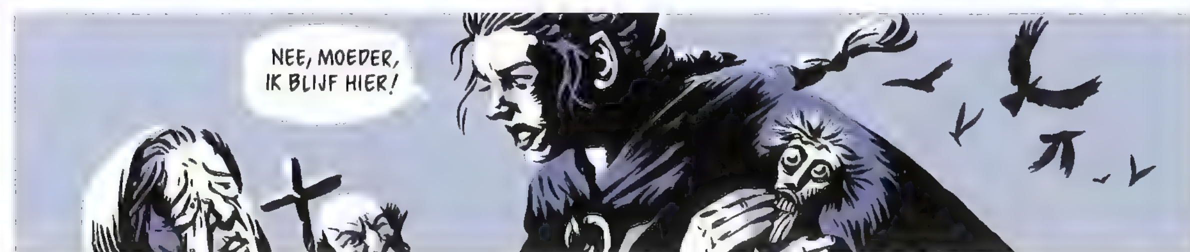

KOM OP, EINAR!
NEE, HIJ IS AAN ZIJN LAATSTE SCHILD TOE!
PAK HEM, HALLSTEIN!

MAAK HEM AF!
IK KAN DIT NIET AANZIEN!
EINAR!

RECHTS INDRAAIEN, EINAR! ONTHOU WAT JE HEBT GELEERD!
KOM, THANGBRAND. VIGDIS?

NEE, MOEDER, IK BLIJF HIER!

WAT VERBERG JE DAAR, VIGDIS?
NIETS, MOEDER!
OOOH!
NEE!

EINAR HEEFT GEEN SCHILDEN MEER!
GEEF EENS HI...
HET IS GEBEURD!

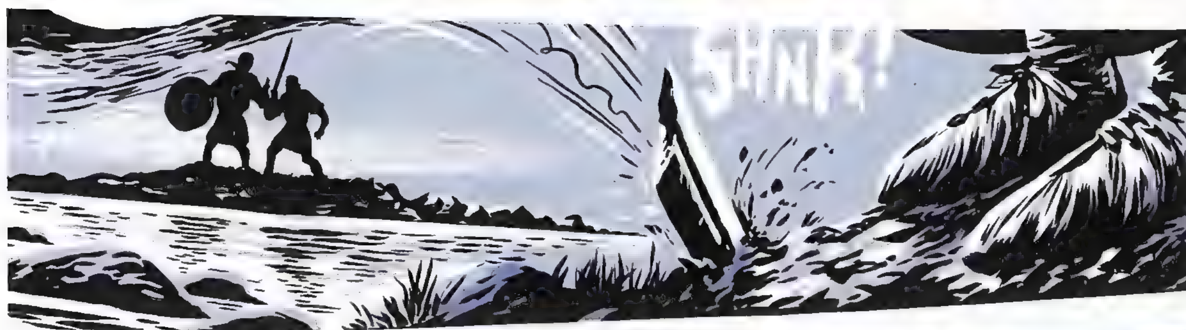

GEEF JE OVER, EINAR!
AAN JOU? NOOIT!

JE HEBT EERVOL GEVOCHTEN, EINAR! LATEN WE HET HIERBIJ LATEN!

HET HIERBIJ LATEN? DACHT JE DAT NOU ECHT? HET STOPT PAS ALS JIJ DOOD BENT, MOORDENAAR!

STERF DAN!

KNRR

SHNK!

DE PUNT VAN EINARS ZWAARD!

DIT IS MIJN TEKEN!

MAAK 'M AF!
EINAR!
SPAAR HEM!

TOE DAN!

OF DURF JE NIET?

DOOD!
DOOD HEM...
DOOD!
DOOD!
DOOD HEM...
DOOD HEM.

IK BEN *HELEMAAL* NIET ZOALS JIJ, *BLÓDSKEGGUR!*

TEGEN WIE HEEFT 'IE HET NOU?
WAAROM AARZELT HIJ ZO?
KOM OP, EINAR!

AAAH!

HALLSTEIN! NEE!
NEE, BJARKI! JE MAG NIET TUSSENBEIDE KOMEN!
KIJK, MAMA, ZIJ HEEFT...

URGH..

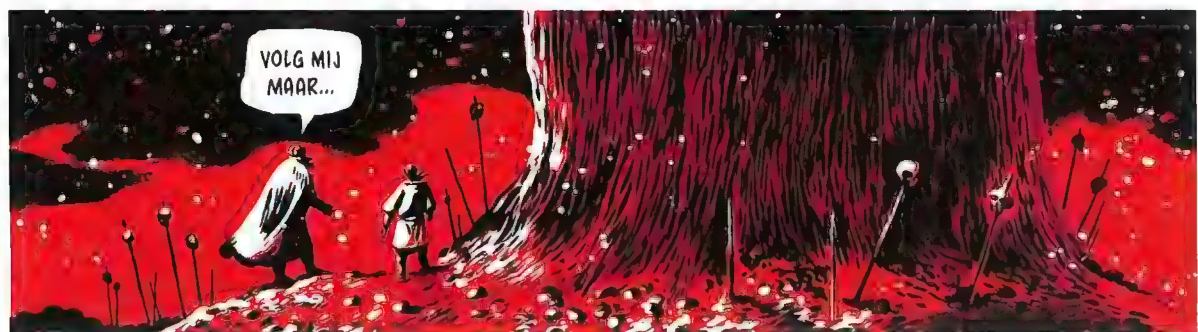

GA JE MEE, MIJN ZOON?
WAARNAARTOE, VADER?

VOLG MIJ MAAR...

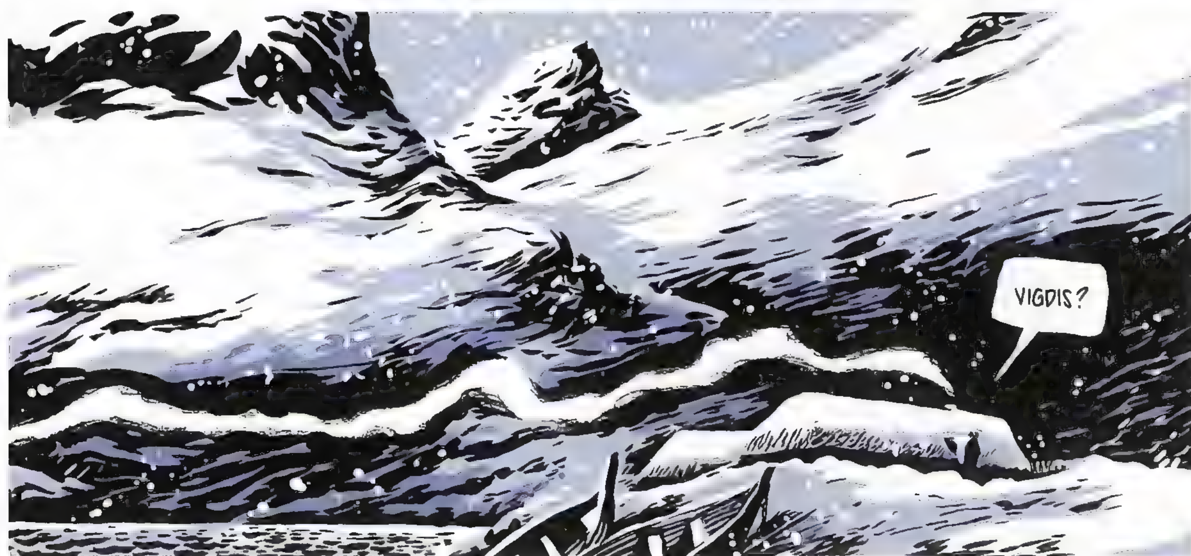

DE SNEEUW IS VROEG DIT JAAR, HÈ, GEITJES?

IK VOORSPEL EEN LANGE, STRENGE WINTER.

VIGDIS?

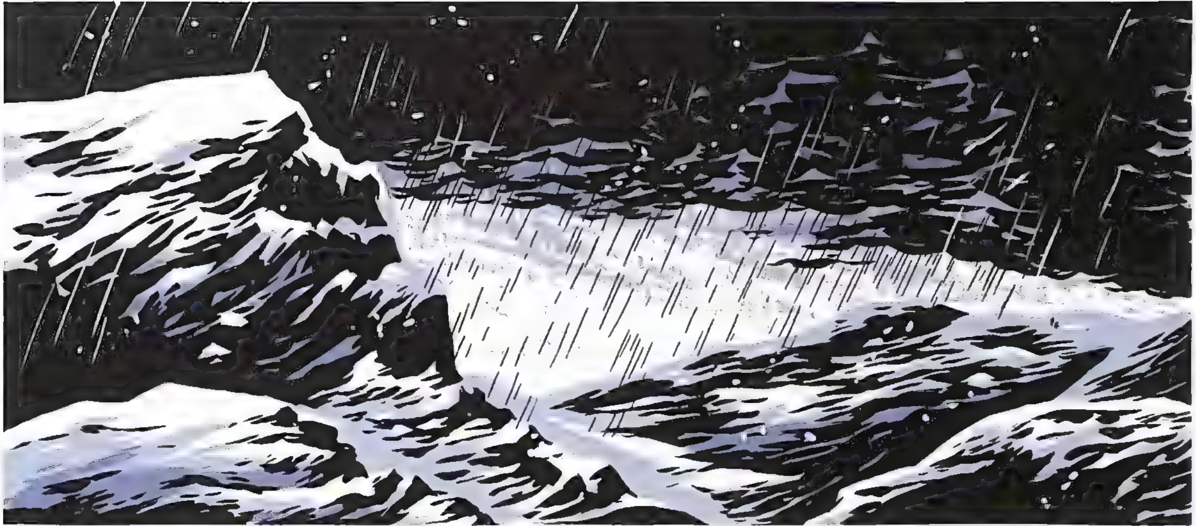

WAAR ZIT JE TOCH?

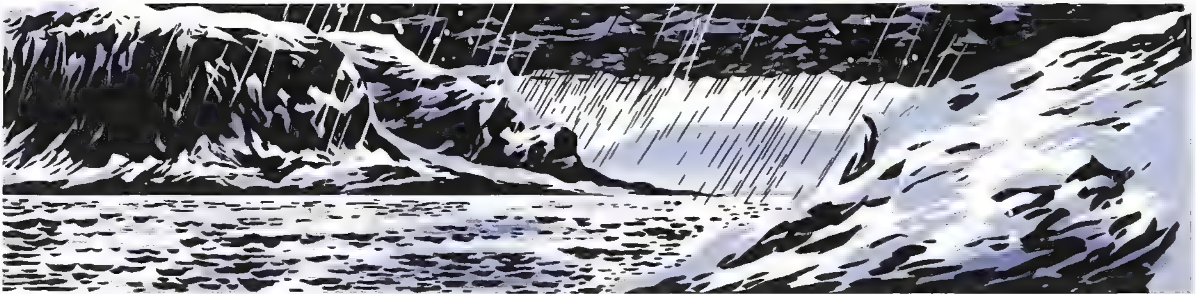

HET BIER IS OP, VIGDIS! BIJ THOR, WAAR IS DIE MEID TOCH?

...WIJ VERWELKOMEN ZUSTER VIGDIS IN DE WARMTE VAN GOD'S LIEFDE...

CHRISTE ELEISON.
ONTFERM U OVER HAAR EN OVER ONS ALLEN, OH HEER! KYRIE ELEISON...
CHRISTE ELEISON.
CHRISTE ELEISON.

AMEN.

HET SPIJT ME, SOLVEIG.

ZOLANG JOUW BROERS ONGESTRAFT RONDLOPEN KAN IK NIET BLIJVEN.
IK SNAP DAT HET MOEILIJK VOOR JE IS.

IK KAN NIET VOOR MEZELF INSTAAN ALS IK ZE TEGEN HET LIJF LOOP. ZO GROOT IS DIT EILAND NU OOK WEER NIET!
ZOU JE DAT MIJN FAMILIE AANDOEN?

WAAROM GAAN JULLIE NIET MET ME MEE? JIJ EN OTTAR?

ER IS TE VEEL DAT ME HIER BINDT, LIEVE BJARKI!

IK WIL JE NIET OPJAGEN, HOOR, MAAR HET TIJ IS NU GUNSTIG!
IK KOM ERAAN, BIRGER!

VAARWEL, SOLVEIG.
VAARWEL.

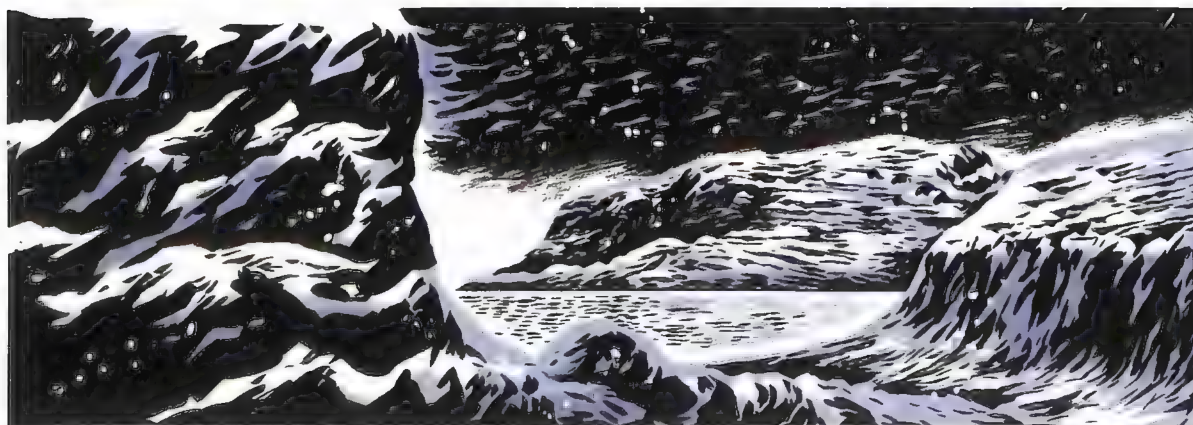

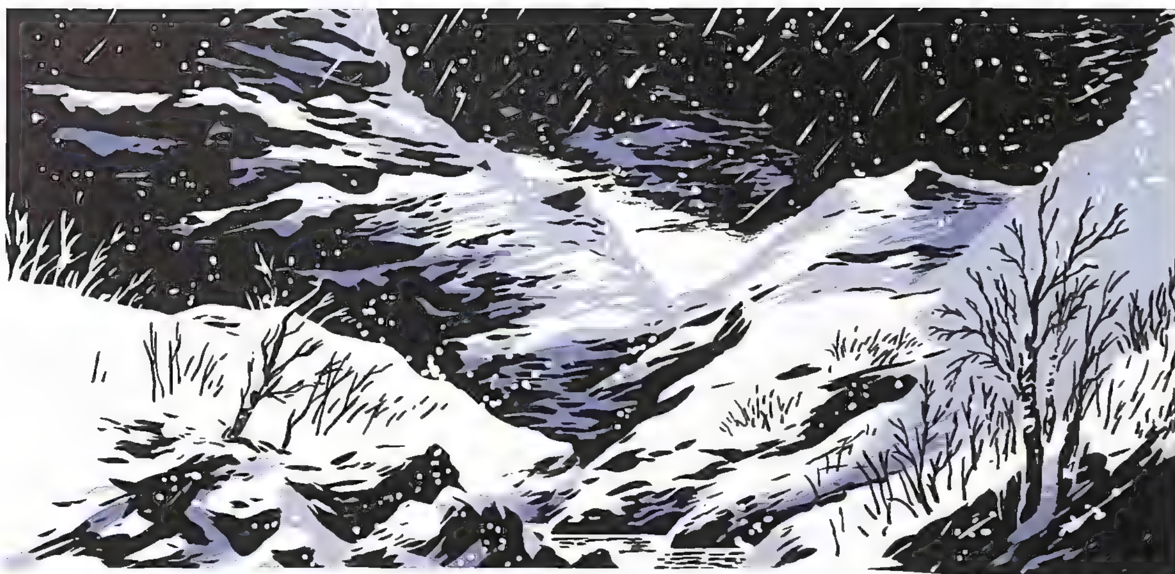

IK HEB EEN VOLGELADEN SCHIP DUS IK BEN BLIJ DAT IK JOU AAN BOORD HEB, BJARKI! DE ZAKEN GINGEN UITSTEKEND DEZE ZOMER EN IK KOM GRAAG RIJK THUIS!

LATEN WE HOPEN DAT THOR ONS GUNSTIG GEZIND IS EN WE VÓÓR DE EERSTE STORM HET KATTEGAT ZIJN GEPASSEERD.

SOLVEIG. HARD AAN HET WERK, ZIE IK?

WAT KOM JE DOEN, EINAR?

OP HET ALTHING KWAMEN WE ER HELAAS NIET MEER AAN TOE. IK HAD NATUURLIJK OOK WAT ANDERS AAN MIJN HOOFD...

...MAAR NU DEZE, EH, MOEILIJKE ZOMER ACHTER ONS LIGT... MIJN HUWELIJKSAANZOEK STAAT NOG STEEDS.

KOM TOCH, AARZEL NIET LANGER. ER IS EEN LANGE KOUDE WINTER OP KOMST.

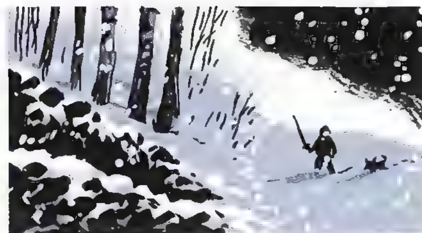

HET IS HET BESTE VOOR IEDEREEN. VOOR JOU, VOOR MIJ EN VOOR ONZE FAMILIES. TROUWENS, JE MOEDER IS HET MET ME EENS.

OTTAR HEEFT
EEN VADER NODIG.
LAAT MIJ DIE
VADER ZIJN...

TOE, SOLVEIG,
ZEG JA!

Verklarende woordenlijst

Aesir Verzamelnaam voor de Oud-Noorse orde van oppergoden.

Al-Andalus Moorse naam voor het huidige Andalusië in Spanje.

Althing Het IJslandse volksparlement, opgericht in 930 n.C. Het was het oudste parlement van West-Europa en werd elke midzomer gehouden op het Thingvellir, een natuurlijk amfitheater. Er werd over wetten vergaderd, er werden huwelijken gesloten en conflicten beslecht. Tevens was er een jaarmarkt en werden er diverse sportwedstrijden gehouden.

Amma Grootmoeder.

Arfskot Het ontkennen van iemands erfrecht.

Asgard Woonplaats van de Aesir.

Birka Middeleeuwse stad gelegen op een eilandje (het huidige Björkö of 'Berkenei-land') in het Mälarenmeer in Zweden, gesitueerd op zo'n dertig kilometer van het huidige Stockholm. Birka was een belangrijk handelscentrum voor de regio en er werden goederen en slaven verhandeld uit heel Scandinavië en Europa tot uit de Oriënt. De stad floreerde van 750 n.C. tot 975 n.C. en had zo'n 500 tot 1000 inwoners.

Blódskeggur 'Bloedbaard'.

Draugr Ondode, de rusteloze geest van een overledene.

El Oude lengtemaat afkomstig van de lengte van de onderarm van het vingertopje van de middelvinger tot aan de elleboog. Ongeveer 45 cm.

Frankia Het grootste post-Romeinse rijk in West-Europa. Voorloper van het huidige Frankrijk.

Frey Oud-Noorse God behorende tot de orde van de Vanir. Voornamelijk geassocieerd met vruchtbaarheid.

Godhi Stamhoofd. Waarschijnlijk fungeerde het stamhoofd ook als heidense priester; er was geen aparte klerikale klasse in prechristelijk IJsland.

Godhord Bepaalde gebieden of landerijen die onder de invloed van een godhi staan. Bewoond door bondhi of thingmannen, zijn vazallen.

Hedeby Belangrijke stad en handelscentrum gelegen aan de Oostzee in Jutland, in het huidige Denemarken. De stad wordt voor het eerst genoemd in geschriften uit 804 n.C. In 1050 n.C. werd Hedeby (letterlijk te vertalen als 'Stad op de hei') platgebrand door de Noorse koning Harald Hardrada in een conflict met de Deense koning Sven II. In 1066 werd dat nog eens dunnetjes overgedaan door Slavische plunderaars. De stad werd daarna verlaten en verdween in de vergetelheid.

Hersir Een militair commandant van een troep van honderd Vikingen. Een hersir was ondergeschikt aan een jarl of een koning.

Hestavig Traditioneel toernooi met paardengevechten tussen twee hengsten. Meestal gehouden tijdens het jaarlijkse Althing.

Hneitir 'De Bijter'. Het kwam in de Vikingtijd vaak voor dat een favoriet wapen, een zwaard, of bijl of speer of mes, een naam kreeg.

Holmgang Traditioneel duel om een geschil uit te vechten. Meestal ging het om de eer, tot de eerste verwonding of tot een van de twee deelnemers zich overgaf. Soms ging het tot de dood, maar dat was zeldzaam. Elk van de deelnemers koos een wapen en kreeg drie schilden om zich te verdedigen. De naam komt van het eilandje Hólmrinn in de Øxala-rivier, die door de Thingvellir stroomt, waar de duels meestal plaatsvonden. In 1006 werden holmgangs bij wet verboden door het Althing.

Jarl Een lid van de adellijke klasse. Vergelijkbaar met het Engelse earl, graaf.

Jotunheim Het mythische rijk van de Jötnar, de ijsreuzen uit de Noorse mythologie.

Karelië De streek tussen de Finse Golf en de Witte Zee, gelegen in het huidige Finland en Rusland.

Kattegat Ondiepe zee-engte tussen de Noordzee en de Oostzee, gelegen tussen het huidige Denemarken en Zweden. Van oudsher lastig te navigeren vanwege de vele ondieptes en zandbanken.

Langhuis Traditionele IJslandse woning, opgetrokken uit een houten frame op een stenen fundament, bedekt met een laag turf en plaggen voor isolatie, zonder vensters en met slechts een rookgat voor de ontluchting. Vaak een complex bouwwerk met bijgebouwen voor vee en voedselopslag.

Loki Oud-Noorse god van chaos en leugens. Behoort tot de orde van de Aesir.

Mede Alcoholische drank gemaakt uit vergisting van honing. Ook wel bekend als 'honingwijn'.

Midgard Het middenrijk der mensen, gelegen onder Asgard, het godenrijk en boven Niflheim, de onderwereld.

Miklagard Oud-Noorse benaming voor Constantinopel.

Nornen De drie schikgodinnen uit de Oud-Noorse mythologie, de drie zusters Urd, Verdandi en Skuld. Deze drie lotsgodinnen leggen het lot van alle mensen en goden in hun weefgetouwen vast bij de geboorte.

Odin Oud-Noorse oppergod en alvader. Wordt geassocieerd met strijd, wijsheid en poëzie. Behoort tot de orde der Aesir.

Ringerike Streek in het huidige Noorwegen.

Runen Oudst bekende schrift van de Noord-Europese volkeren. Het futhark-alfabet bestond uit zestien tekens. De runen werden gebruikt om korte boodschappen in hout en been te kerven, maar zijn voornamelijk bekend door de inscripties

op de zogenaamde runenstenen die zijn gevonden door heel Scandinavië, als aanduiding langs handelsroutes of als grafstenen. Ook werden ze wel gebruikt in rituelen om de toekomt te voorspellen.

Sax Een groot mes met de snede aan één kant. Gedragen als slag- of steekwapen.

Samarkhand Oude Perzische stad, gelegen in het tegenwoordige Oezbekistan.

Serkland Oud-Noorse aanduiding voor het Midden-Oosten.

Sif Oud-Noorse godin, de echtgenote van de god Thor. Geroemd om haar schoonheid. Behorende tot de Aesir.

Skadi Oud-Noorse godin. Een van de Jötnar, de ijsreuzen uit de Oud-Noorse mythologie.

Skald Dichter. Dichters stonden in zeer hoog aanzien in de Vikingtijd. Vooral de skalds afkomstig uit IJsland werden zeer gewaardeerd om hun dichtkunst.

Skjaldborg Schildmuur, een veelvoorkomende slagorde op de slagvelden van de Vikingtijd. Men vormde een dichte rij van aaneensluitende schilden om een positie te verdedigen of om langzaam op te rukken tegen de vijand.

Skyr Eiwitrijk zuivelproduct dat lang houdbaar was en de basis vormde van het dieet van de IJslanders. Vergelijkbaar met yoghurt of kwark.

Thingman Een vazal die opgeroepen kan worden om te vechten voor zijn godhi, zijn leenheer. Een thingman mag ook zitting nemen en stemmen op het Althing, alsmede een rechtszaak aanhangig maken of een andere thingman uitdagen tot een holmgang.

Thordstadir De boerderij van Thord.

Thor Oud-Noorse god behorende tot de Aesir. God van kracht, donder, bliksem en stormen. Beschermer van de mensen in Midgard.

Thrall Een slaaf of horige. De onderklasse in de Vikingtijd.

Vadmal Geweven wollen doek. Belangrijkste exportproduct van middeleeuws IJsland. Zeer gewild en geaccepteerd als ruilmiddel in heel Scandinavië.

Valhalla Ook wel 'de hal der gevallenen'. Een mythische feestzaal in Asgard, het rijk van de goden. Op aanwijzen van Odin brengen de Walkuren de gevallen krijgers van het slagveld naar Valhalla, alwaar ze al feestend en drinkend het einde der tijden, of Ragnarok, kunnen afwachten.

Vanir De lagere orde van goden in Asgard. Worden geassocieerd met wijsheid en vruchtbaarheid.

Viking Algemene aanduiding voor Scandinavische zeevaarders, piraten en plunderaars in de periode 745 tot 1066, wat historici nu de Vikingtijd noemen. In het Oud-Noors is het echter eerder een aanduiding van een activiteit dan van een type persoon. 'Op viking gaan' impliceerde dat men een bende mannen ronselde om op plunder-

tocht te gaan. Deze mannen werden vikingar genoemd. Waarschijnlijk stamt de term van het Oud-Noorse woord vik, dat 'inham' of 'fjord' betekent, zoals in sommige plaatsnamen nog te herkennen valt, bijvoorbeeld in Narvik of Reykjavik.

Weregild losgeld of boetebetaling voor een vergrijp. Meestal in goederen of een bepaald gewicht in hakzilver (zilver dat gebruikt werd om te handelen). Muntgeld werd nog niet gebruikt als betaaleenheid.

Witte Christus 'Hvitakristr', de naam voor Jezus Christus in middeleeuws IJsland. Waarschijnlijk vanwege het feit dat de nieuw gedoopte volgelingen witte gewaden droegen.

Geselecteerde bibliografie

Voor de research van dit verhaal was een aantal boeken onmisbaar:

Icelanders in the Viking Age, The People of the Sagas
William R. Short, McFarland & Co. 2010.

Viking Age Iceland
Jesse L. Byock, Penguin, 2001.

The Vikings
Else Roesdahl, Penguin, 1991.

De langschepen. Avonturen van een Viking met de naam Rode Orm
Frans G. Bengtsson, Lebowski 2014.

Verhalen uit de Vikingtijd
Marcel Otten, Ambo, 2006.

The Illustrated Guide to Viking Martial Arts
Antony Cummins, The History Press, 2012.

De gelukkige krijgers
Halldór Laxness, De Geus, 2011.

Edda
Snorri Sturluson, Athenaeum-Polak & VanGennep, 2011.

De saga van Njal
Vertaald door Marcel Otten, Ambo, 2000.

De saga van Grettir
Vertaald door Marcel Otten, Ambo, 2003.

Over de auteur

Erik Kriek (1966) is illustrator en stripmaker. In de jaren 90 werd hij bekend met zijn superhelden-pastiche *Gutsman*. Hij is een van de meest gevraagde illustratoren in Nederland en zijn werk kom je inmiddels overal tegen, van platenhoezen en affiches tot boekomslagen, kranten, tijdschriften en inmiddels ook in kinderboeken. In 2008 kreeg hij de Stripschapprijs voor zijn gehele oeuvre.

In 2016 verscheen het in binnen- en buitenland lovend ontvangen *In the Pines*, een bundeling van vijf korte verhalen gebaseerd op *murder ballads*. Het is in het Engels, Frans, Duits, Italiaans en Servisch verschenen; drie nieuwe vertalingen zijn in de maak. Het boek werd bekroond met de Stripschappenning voor Beste Album en verkozen tot een van de Best Verzorgde Boeken van 2016 in het Stedelijk Museum in Amsterdam. Verder werd het bewerkt tot multimediaal muziekstuk door het Brussels Jazz Orchestra.

Erik Kriek woont en werkt in Amsterdam samen met zijn vrouw Stans en hun zoon Clovis. *De balling* is zijn eerste lange graphic novel.

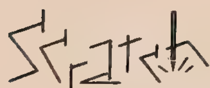
Colofon

De Balling Geschreven en getekend door Erik Kriek

ISBN hardcover 978-94-92117-94-6
ISBN luxe-editie 978-94-92117-95-3

Lettering Frits Jonker
Boekverzorging Rob Westendorp

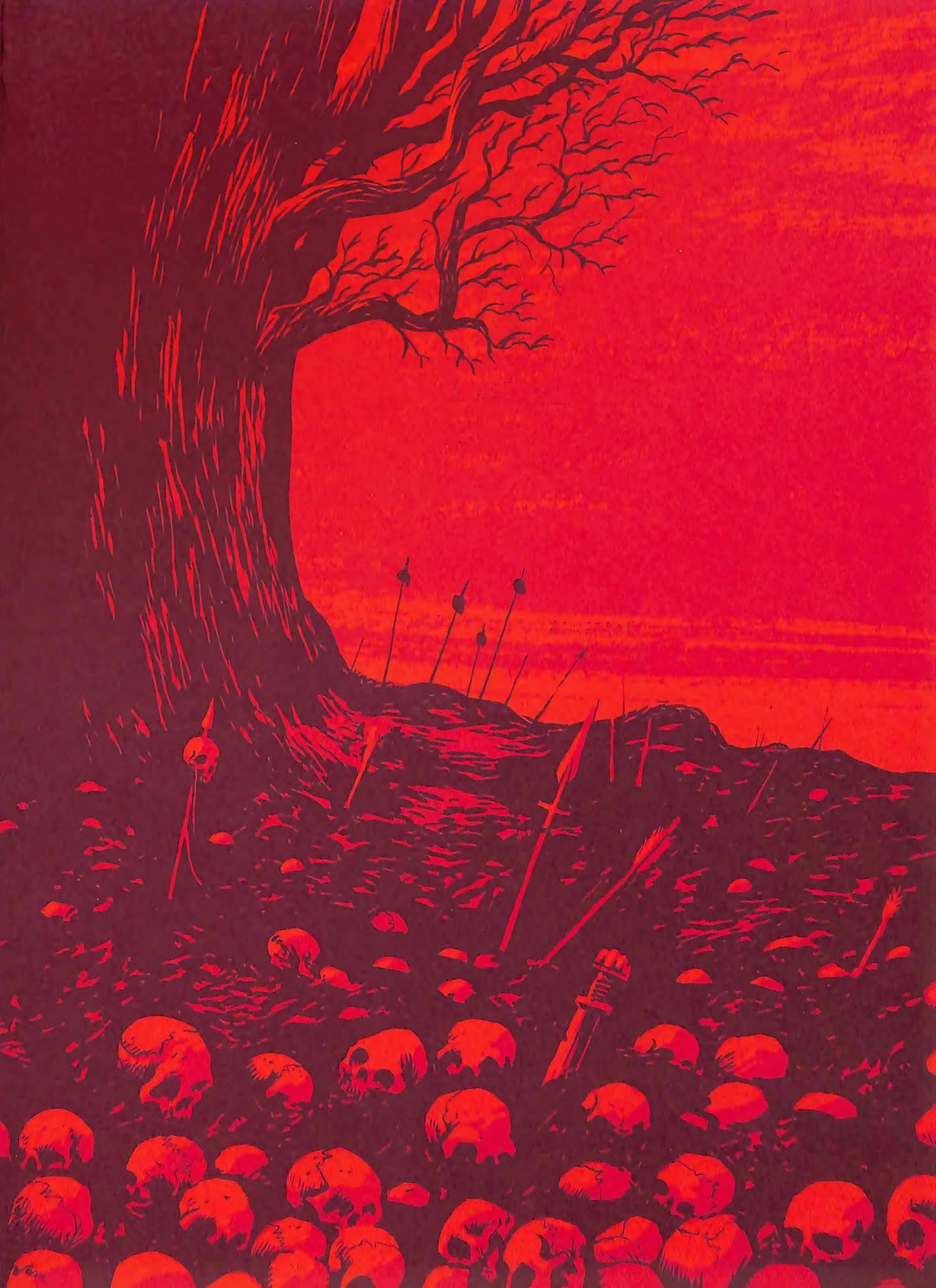
1e druk: april 2019

www.scratchbooks.nl
www.scratchspecials.nl
www.gutsmancomics.com

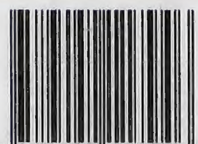
Drukbegeleiding Printinge, Heerenveen
Verspreiding Nederland Strips in Voorraad, Amsterdam, info@stripsinvoorraad.nl
Verspreiding België Pinceel Stripverspreiding, Leuven, info@pinceel.be
Verspreiding boekhandel Centraal Boekhuis, Culemborg, info@cb.nl

VERVLOEKT ZIJN WIJ, BROER,
IK BEN JE MOORDENAAR GEWORDEN.
NOOIT ZAL MEN VERGETEN:
HARD IS HET VONNIS DER NORNEN.

IJsland, tweede helft tiende eeuw. Hallstein 'IJslander' Thordsson keert terug naar zijn geboortegrond, nadat hij zeven jaar eerder was verbannen voor de moord op zijn jeugdvriend Hrafn Ragnarsson. Niet iedereen is blij met zijn terugkeer. Einar Ragnarsson, Hrafn's broer zint op wraak. Zal Hallstein de rust kunnen vinden waarnaar hij ze verlangt?

9 789492 117946 >